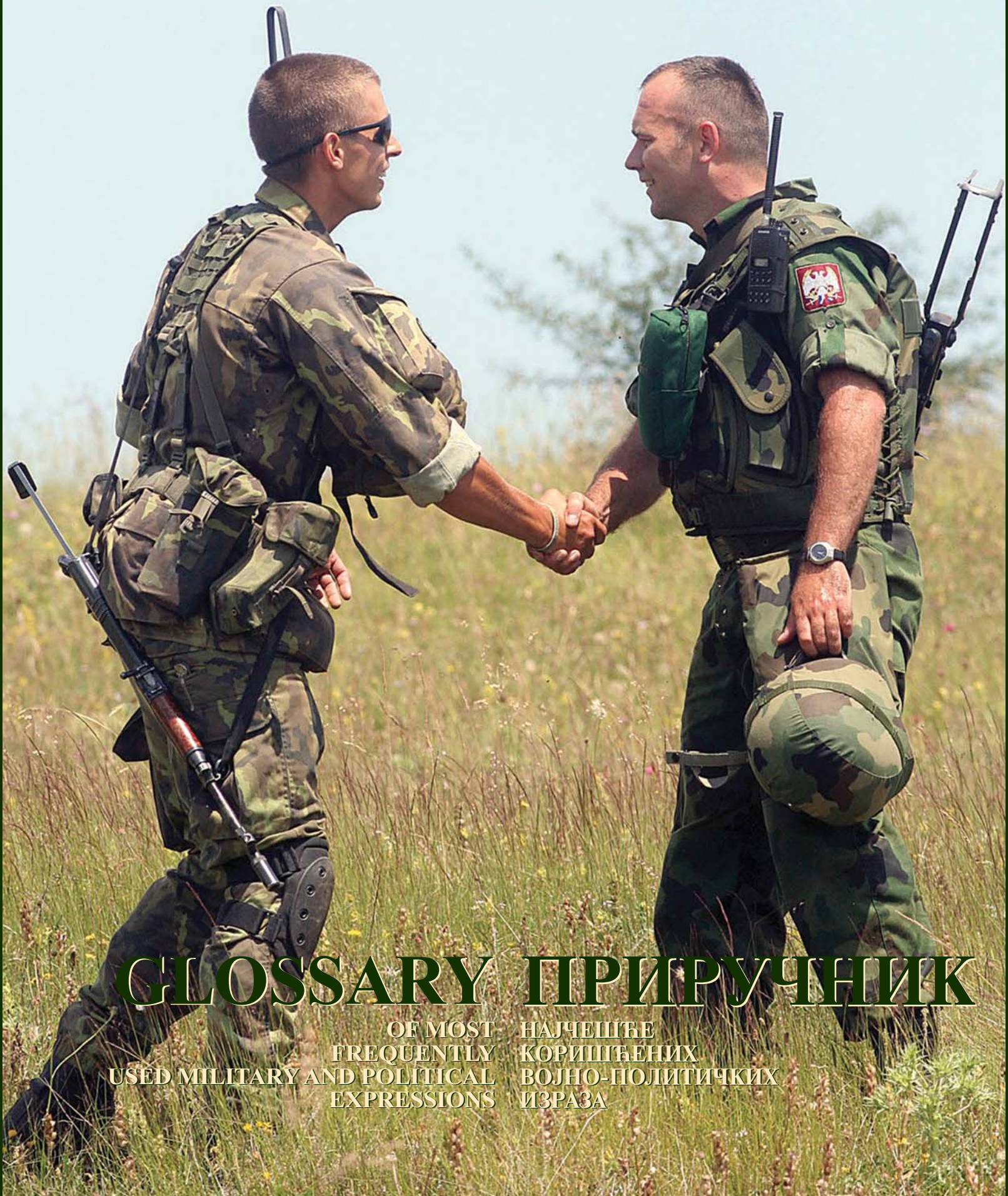

ОДБРАНА
СПЕЦИЈАЛНИ ПРИЛОГ 22

GLOSSARY ПРИРУЧНИК

OF MOST
FREQUENTLY
USED MILITARY AND POLITICAL
EXPRESSIONS

НАЈЧЕШЋЕ
КОРИШЋЕНИХ
ВОЈНО-ПОЛИТИЧКИХ
ИЗРАЗА

GLOSSARY OF MOST FREQUENTLY USED MILITARY AND POLITICAL EXPRESSIONS

Note: The following glossary contains some of the terms most frequently used in missions around the world.

A

- **A, a - Alpha** – the first letter of the phonetic alphabet.
- **ablution facility/unit/ module; ablutions (plural noun)** – a room or building containing washing facilities (showers, mirrors, WCs, wash basins, urinals, hot water tanks, fans, electrical wirings and fittings etc.) for use by up to 30 people and often made of sandwich panel construction and washable surfaces.
e.g. *The ablutions were in a filthy way.* (Покретни санитарни чвор је био неуредан.)
- **access point** – point on the buffer zone boundary, where the police stops vehicles to check the drivers' and passengers' passes.
e.g. *As we were reaching the access point, we saw that there were a lot of vehicles to be checked before us.* (Како смо се приближавали улазном пункту, видели смо да испред нас има много возила за контролу.)
- **acknowledge** – a proword used by the originator of a communication requiring the addressee(s) to confirm that his communication has been received and is understood.
e.g. A: Hello C20. This is C21. Message. Over.
B: C20. Send. Over.
A: C21. Message. Proceed to BIRKET Road. I spell bravo – india – romeo – kilo – echo – tango. Acknowledge. Over.
(A: Хало Ц20. Овде Ц21. Порука. Пријем.
Б: Ц20. Пошаљи. Пријем.
А: Ц21. Порука. Наставите ка БИРКЕТ-у. Спелујем... Потврди. Пријем.)
- **ACOS – assistant chief of staff ; DCOS – deputy chief of staff**
e.g. *There are several assistant chiefs of staff, e.g. ACOS administration and personnel (A & P); ACOS liaison; ACOS operations (OPS).* (Постоји неколико помоћника начелника штаба, нпр. помоћник начелника штаба за административна и кадровска питања, помоћник начелника штаба за везу, помоћник начелника штаба за оперативне послове.)
- **ADC – aide(s)-de-camp/adjutant** – an officer (usually a captain) who acts as a personal assistant to a general.
e.g. *One of the duties of an ADC is administration.* (Администрација је једна од дужности ађутанта.)
- **ADL – armistice demarcation line** – line (more formal than a ceasefire line) to which the parties have agreed in an armistice agreement; it usually becomes a de-facto border.
e.g. *The both sides have agreed to the proposed ADL.* (Обе стране су прихватиле предложену демаркациону линију.)

ПРИРУЧНИК НАЈЧЕШЋЕ КОРИШЋЕНИХ ВОЈНО-ПОЛИТИЧКИХ ИЗРАЗА

Напомена: Овај приручник садржи неке од термина који се најчешће користе у мисијама широм света.

- **advance guard/party/team/unit** – a small military force which advances between the reconnaissance units and the main body of an advancing force, in order to engage the enemy force and occupy its attention while the main body deploys into attack formation.
e.g. *Advance units of the enemy have been seen.* (Уочена је непријатељева претходница.)
- **AFV – armoured fighting vehicle**
e.g. *The category of AFV includes: main battle tanks, light tanks, armoured cars, infantry fighting vehicles, armoured personnel carriers, armoured command vehicles and combat engineer vehicles.* (Категорија оклопних борбених возила укључује: основне тенкове, лаке тенкове, оклопне аутомобиле, борбена возила пешадије, оклопне транспортере, командна оклопна возила и борбена возила инжењерије.)
- **AICV – armoured infantry combat/fighting vehicle** – the essential difference between the AICV and the APC is that the former has firing ports through which the infantry can fire their weapons from inside the vehicle.
e.g. *WARRIOR is an armoured infantry fighting vehicle which has a crew of three men and it can carry seven men.* (Вориор је оклопно борбено возило пешадије који има трочлану посаду и може да превезе седморо људи.)
- **airdrop** – the dropping of cargo or personnel from an aircraft which is flying.
e.g. *In logistics, an airdrop (for resupplying a unit) is sometimes called „vertical replenishment“.* (У логистици, истовар ваздушним путем /приликом снабдевања јединице/ понекад се назива „вертикална допуна“.)
- **air raid/strike** – an attack by aircraft against a target on the ground.
e.g. *The UN Council has authorized air strikes on the gun positions in the Demilitarized Zone.* (Савет УН одобрио је ваздушне нападе на артиљеријске положаје у демилитаризованој зони.)
Note: air raid - usually with bombs
air strike – usually with air-to-ground missiles
- **alert** – a warning of a threat or danger.
e.g. *There is an NBC alert.* (На снази је АБХ приправност.)
Note: There are three levels of alert.
Red Alert - situation normal
Yellow Alert - higher level of security
Green Alert - high risk
- **ammunition/ammo** – a quantity of munitions (especially projectiles, such as bullets, shells, missiles). Note: no plural.

e.g. *We are going to run out of ammunition soon.* (Ускоро ће нам понестати **муниције**.)

- **ammunition dump/ammo dump** – the place where ammunition is stored.

e.g. *The ammo dump is located in the rear.* (**Складиште муниције** се налази у позадини.)

- **AOI – area of interest**

e.g. *AOI is the ground occupied by the enemy that could probably affect unit's future*

operations. (**Интересна зона** јесте област коју заузима непријатељ, а која би могла да утиче на будуће операције јединице.)

- **AOL – area of limitation in (of) armaments / RWZ - restricted-weapons zone / SZ - security zone / weapons-limitation zone**

e.g. *AOL is the area established beyond buffer zone and the usual arrangement is for the two sides to agree on equal numbers of small, lightly armed forces in the areas immediately adjacent to the buffer zone.* (**Зона ограничене употребе наоружања** јесте област успостављена иза тампон-зоне и уобичајена је процедура да се две стране договоре о једнаком мањем броју лако наоружаних снага у области непосредно уз тампон-зону.)

- **AOO/AO – area of operation** – that portion of an area of conflict necessary for the conduct of a peacekeeping operation.

e.g. *Area of operation is the geographical areas in which a commander has authority to direct the forces under his command.* (**Зона дејства** јесте географска област у којој командант има овлашћење да управља снагама које су под његовом командом.)

- **AOR – area of responsibility**

e.g. *AOR is a defined area of land in which responsibility is specifically assigned to the commander of the area for the development and maintenance of installations, control of movement, and the conduct of operations.* (**Зона одговорности** јесте дефинисана област у којој је командант одговоран за успостављање и одржавање објеката, контролу кретања и руковођење дејствима.)

- **AOS – area of separation / ZOS/ZS – zone of separation / buffer zone** – area between the forward line of the parties, into which they have agreed not to deploy military forces and which may be placed under the control of a Peacekeeping Operation.

e.g. *Peacekeeping forces deployed in an area of separation or buffer zone.* (Мировне снаге су се разместили у **зони раздвајања** или тампон-зони.)

- **APC – armoured personnel carrier** – a lightly armoured, highly mobile, full tracked or wheeled vehicle, used primarily for transporting personnel and their individual equipment during tactical operations.

e.g. *The FV432 is an armoured personnel carrier which has a crew of two men and can carry eight men. Soldiers call it a battle taxi.* (FV432 јесте **оклопни транспортер** који има двочлану посаду и може да превезе осморо људи. Војници га зову борбени такси.)

- **appointment/assignment** – a task or job

e.g. *My first staff appointment, after a few field appointments, was in the human resources department.* (Моја прва штабна **дужност**, после неколико теренских, била је у сектору за људске ресурсе.)

- **AP projectile/round/bullet – armour piercing projectile /round/bullet** – high-speed projectile able to penetrate armour because of its speed.

e.g. *The tank was hit by a 120mm armour piercing round.* (Тенк је погођен 120-милиметарским **панцирним зрном**.)

- **area of influence**

e.g. *Area of influence is the ground occupied by the enemy which will probably affect a unit's current operations.* (**Зона утицаја** јесте област коју заузима непријатељ, а која ће вероватно утицати на тренутна дејства јединице.)

- **armour vest** – a vest with a high protection level, which is achieved by the use of Kevlar or armor plates.

e.g. *An armour vest is part of the personnel equipment of each soldier.* (**Панцирни прслук** је део личне опреме сваког војника.)

- **assault course** – a series of obstacles used by infantry training establishments to practice obstacle crossing.

e.g. *Assault course is one of the most significant activities during basic training.* (**Јуришни полигон** јесте једна од најзначајнијих активности у току основне обуке.)

- **assembly area** – a specified location where troops are gathered in order to prepare themselves for the next phase of an operation.

e.g. *All vehicles in the convoy will come under my command when we reach the assembly area.* (Сва возила у конвоју биће под мојом командом када стигнемо до **рејона прикупљања**.)

- **ATA – actual time of arrival; ATD - actual time of departure** – the time at which unit supply, etc. are actually arriving, departing.

e.g. *Our ATA at E1 was 0900 hrs.* (**Стварно време нашег доласка** на Е1 било је 09.00 часова.)

- **At ease!** – military command

e.g. *After the commander ordered "At ease!", the soldiers started to talk about the yesterday's incident.* (Пошто је командант наредио „**Вољно!**“, војници су почели да причају о јучерашњем инциденту.)

- **ATO – air tasking order**

e.g. *ATO is a daily programme of all air tasks, including routes, targets, frequencies, call signs, logistical details, etc.* (**Оперативна заповест** јесте дневни распоред свих ваздухопловних задатака, укључујући руте, циљеве, фреквенције, позивне знакове, логистичке податке, итд.)

- **attachment** – the act of sending a person or sub-unit to work with another unit for a specific task.

e.g. *He was sent on attachment to the navy.* (**Привремено је укључен** у састав морнарице.)

- **attention** – military command

e.g. *When the major entered the room, the sergeant ordered, "Attention!"* (Када је мајор ушао у просторију, водник је наредио „**Мирно!**“)

- **augmentation forces** – forces that provide reinforcements to NATO forces already in a certain area.

e.g. *Augmentation forces are always brought from Europe or North America.* (**Снаге за појачање** увек долазе из Европе или Северне Америке.)

- **avenue of approach** – an air or ground route taken by an attacking force and leading to its objective or to key terrain in its path.

e.g. *We must cover all the likely avenues of approach.* (Морамо да покријемо све могуће **правце прилаза**.)

- **AWACS – airborne warning and control system**

e.g. *AWACS comprises electronic equipment, carried in specially designed aircraft, which detects enemy aircraft or missi-*

les at long ranges and coordinates their interception by friendly aircraft or missiles. (**Систем АВАКС** обухвата електронску опрему, смештену у специјално дизајнираном ваздухоплову, која открива непријатељеве ваздухоплове или ракете на великим удаљеностима и координира у њиховом пресретању сопственим ваздухопловима или ракетама.)

□ **AWOL – absent without leave** – away from a military unit without permission.

e.g. *He's been AWOL for three days.* (**Одсутан је без дозволе** већ три дана.)

В

□ **V, b - Bravo** – the second letter of the phonetic alphabet.

□ **backchannel diplomacy** – secret lines of communication held open between two adversaries.

e.g. *Backchannel diplomacy often goes through an informal (non-diplomatic) intermediary or through a third party.* (**Тајна дипломатија** се често одвија посредовањем неформалног – недипломатског посредника или треће стране.)

□ **backstopping function** – the overall direction, assistance and guidance given by various departments and offices at Headquarters to peace-keeping operations.

e.g. *Backstopping function includes administrative, personnel and logistic support, purchasing, accounting, etc.* (**Штабно руковођење мировним операцијама** укључује административну, кадровску и позадинску подршку, набавку, рачуноводство, итд.)

□ **bandoleer/bandolier** – a belt which goes over one shoulder, designed to carry ammunition.

e.g. *Every soldier has to wear his bandolier.* (**Сваки војник мора да носи реденик.**)

□ **barracks** – a non-operational military base.

e.g. *Our barracks is at the outskirts of the city.* (**Наша касарна је на периферији града.**)

□ **battle stress reaction / battle fatigue / battle shock reaction / combat stress** – the reactions to situations that place extraordinary pressure upon a soldier with stress symptoms. Symptoms are for example: burn out, flame out, personnel exhaustion, lethargic behaviour.

e.g. *Peace keepers are exposed regularly to both minor and major incidents which can result in battle stress reaction.* (**Припадници мировних снага редовно су изложени мањим или већим незгодама, које за последицу могу имати борбени стрес.**)

□ **BCP – border crossing point**

e.g. *A border patrol was sent out to the BCP to prevent any incursions.* (**Погранична патрола послата је на тачку прелаза ради спречавања евентуалних упада.**)

□ **BCR – battle casualty replacement**

e.g. *BCR is a soldier who remains on stand-by in order to take the place of a soldier who is killed or wounded.* (**Борбена замена** јесте војник који је спреман да заузме место погинулог или рањеног војника.)

□ **BCT – basic combat training** (a period of training for new recruits).

e.g. *He has just completed his BCT.* (**Управо је завршио основну борбену обуку.**)

□ **BDA – battle damage assessment**

e.g. *BDA is an account of the damage done during a military operation, using reports from commanders and intelligence information.* (**Процена борбене штете** је извештај о штети која је нанета током војних дејстава, при чему се користе извештаји команданата и обавештајни подаци.)

□ **BDU – battle dress utilities (AmE) ; DPM – disruptive pattern material (BrE)** – a camouflage combat uniform

e.g. *He was wearing BDUs/DPMs.* (**Носио је маскирну униформу.**)

□ **BG – battle group**

e.g. *A battle group is a combined arms grouping based on an armoured regiment or infantry battalion.* (**Тактичка/борбена група** јесте здружена родовска групација чију основу сачињава оклопни пук или пешадијски баталјон.)

□ **BHP – battle handover point**

e.g. *BHP is a point, during the passage of lines, where the passing unit takes over or, in the case of a rearward passage of lines, hands over responsibility for the battle.* (**Тачка смене** јесте место где јединица, током проласка кроз борбене поретке, преузима или, у случају повлачења, предаје одговорност за борбу.)

□ **bladder tank** – a huge inflatable rubber container, which is used to store fuel or water.

e.g. *Bladder tanks come in various sizes and capacities (e.g. 50,000 or 20,000, or 1,000 gallons, down to can-sized containers.)* (**Гумени резервоари** постоје у различитим величинама и запреминама, нпр. од 50.000, 20.000 или 1.000 галона до резервоара величине конзерве.)

□ **blank round(s)/blanks** – training ammunition, consisting of the propellant but no projectile, which is designed to simulate the firing of a weapon.

e.g. *They were firing blanks.* (**Гађали су маневарским муницијама.**)

□ **blast** - 1. a wave of heat and gases released by an explosion, and the debris carried by it.

e.g. *The blast broke all the windows in the vicinity.* (**Експлозивни талас** је разбио све прозоре у околини.)

2. an explosion

e.g. *Several people were killed in the blast.* (**Неколико људи је погинуло у експлозији.**)

□ **blue on blue** – friendly fire.

e.g. *Blue on blue is an incident where friendly forces fire on their own troops or vehicles by mistake.* (**Пријатељска ватра** је инцидент у којем сопствене снаге грешком гађају своје јединице или возила.)

□ **blue-water operations** – patrol operations at sea.

e.g. *Blue-water operations refer to the operations carried out at sea only.* (**Израз операције blue-water /plava voda/** користи се само за операције које се изводе на мору.)

□ **booby trap/mine** – a hidden or harmless-looking device (often explosive) designed to kill or injure anyone who touches it.

e.g. *A booby trap has been set under his car.* (**Мина изненађења** је постављена испод његових кола.)

□ **boot camp** – an army training establishment for new recruits.

e.g. *A boot camp usually has a particularly harsh regime.* (**Режим у центру за обуку** је обично врло строг.)

□ **boundary disclaimer** (to disclaim = to deny) – a statement on a map or chart that the status or alignment of international or ad-

ministrative boundaries is not necessarily recognized by the government of the publishing nation.

e.g. *The units were deployed along the river which was marked as a boundary disclaimer.* (Јединице су биле распоређене дуж реке која је била означена као **незванична граница**.)

- **breach** – 1. to break through an enemy’s line of defence.
e.g. *After a heavy bombardment, they were still not able to breach the enemy’s defences.* (Ни након жестоког бомбардовања нису били у стању да **пробију** непријатељеве одбрамбене линије.)
2. clearing up mines or other obstacles in order to pass
e.g. *As the breaching was carried out effectively, they continued to advance.* (Пошто је **пролаз** успешно изведен, наставили су да напредују.)
- **brevity code** – a code which provides no security but which has as its sole purpose the shortening to messages rather than concealment of their content.
e.g. *The message was written in brevity code.* (Порука је написана **скраћеним кодом**.)
- **bridge** – military bridges are of 3 main types:
 1. scissor-type launched bridges
e.g. *Scissor-type launched bridges are foldable and often laid by an armoured vehicle.* (**Јуришни монтажни мостови** су склопиви и најчешће их поставља оклопно возило.)
 2. floating (or pontoon or ribbon) bridges
e.g. *Floating bridges are formed by several flotation units assembled side by side to span a river.* (**Пловне мостове** поставља неколико пловних јединица размештених у низу ради премошћивања реке.)
 3. dry support bridges (e.g. Bailey bridges)
e.g. *Dry support bridges are built of standardized panels and used for lines of communication (highways and railways).* (**Мостови за дренажу** граде се од стандардизованих плоча и користе на комуникацијама – ауто-путеви и железничке пруге.)
- **bridgehead** – a defensive position established on the enemy side of a river or other obstacle, which is used as a secure base for subsequent operations.
e.g. *Your battalion has been tasked to secure a bridgehead over the river.* (Ваш батаљон је добио задатак да обезбеди **десантну основицу** преко реке.)
- **brown-water operations** – patrol operations in river mouths, or rivers.
e.g. *Brown-water operations can be carried out in order to monitor a border.* (**Речне операције** се могу изводити ради осматрања границе.)
- **buddy-buddy system** – a philosophy where comrades look after each other’s welfare and protect each other in battle.
e.g. *Buddy-buddy system requires two (or more) persons to work together and give each other mutual protection and assistance.* (**Систем заједништва** захтева од две или више особа да заједно раде и пружају узајамну заштиту и помоћ.)
- **BVR – beyond visual range** – too far from an enemy aircraft to see it with the naked eye.
e.g. *We’ll have to use our BVR missiles.* (Мораћемо да употребимо наше ракете **за дејство ван видног поља**.)
- **BZ – buffer zone/area of separation/zone of separation** – neutral space created by withdrawal of both hostile parties; a demilitarized zone where the parties have agreed not to deploy

military forces; the cease-fire lines, marked and often fenced or wired on either side of the buffer zone, indicate the agreed forward limits of the contending forces.

e.g. *BZ is observed, patrolled and perhaps occupied by the peace-keeping force.* (Тампон-зону осматрају, њоме патролирају и заузимају је мировне снаге.)

- **bypass** – to maneuver around an obstacle, position, or troops to maintain advantage.
e.g. *We’ve been ordered to bypass the village and continue our advance.* (Наређено нам је да **заобиђемо** село и наставимо напредовање.)

С

- **C, c - Charlie** – the third letter of the phonetic alphabet.
- **call sign** – a combination of letters and numbers used to represent certain persons, teams, operations or organizations, used in radio communications
e.g. *Call signs are used to identify a person or a unit on the radio.* (**Позивни знаци** се користе ради идентификације појединца или јединице радио-везом.)
- **cannibalization/salvage** – removing serviceable parts and assemblies from an unrepairable vehicle or item of equipment, to be used to repair others; using personnel of one or more units to complete the authorized strength of another unit.
e.g. *Cannibalization is a prolific source of spare parts in wartime.* (**Скидање употребљивих делова са неисправне материјалне опреме** обилан је извор резервних делова у рату.)
- **cargo net** – a large strong net, usually attached to a vertical frame, for people to climb up on an assault course.
e.g. *Cargo net is always used in basic training.* (**Теретна мрежа** се увек користи у основној обуци.)
- **casualty** – someone who is killed or iwured.
e.g. *Newspapers carried reports of heavy civilian casualties.* (Новине су доносиле извештаје о тешким цивилним **губицима**.)
- **CASEVAC – casualty evacuation** – the movement of an iwured person to a place where he/she can receive medical treatment
e.g. *We must arrange a casevac.* (Морамо да организујемо **евакуацију повређених**.)
- **ceasefire/armistice/truce** – an agreement to stop fighting.
e.g. *The enemy have agreed to a ceasefire.* (Непријатељ се сагласио са **прекидом ватре**.)
- **CFL – cease fire line**
e.g. *CFL is a forward limit of the positions occupied by the troops of the opposing sides at the suspension of hostilities.* (**Линија прекида ватре** је предња граница положаја које заузимају супротстављене снаге у тренутку прекида непријатељстава.)
- **CFV – cease-fire violation**
e.g. *CFV involves the firing of weapons by either party.* (**Нарушавање прекида ватре** подразумева да је неко од учесника у сукобу употребио оружје.)
- **chain of command/command channel** – the succession of commanding officers from a superior to a subordinate through which command is exercised.
e.g. *Demoralization is evident throughout the entire chain of command.* (Деморалисаност је очигледна на свим **нивоима командовања**.)

❑ **СНР/СР – checkpoint**

1. a place (usually on a road) where people or vehicles are stopped and inspected or searched.

e.g. *The driver had to show his ID at the check point.* (Возач је морао да покаже своју личну карту на **контролном пункту**.)

2. a place or feature on the ground which is used as a navigational reference point.

e.g. *Our next checkpoint is the track junction at grid 339648.* (Наша следећа **референтна тачка** јесте раскрсница путева на координати 339648.)

❑ **choke point** – a natural or man-made feature which restricts the movement of large numbers of people or vehicles.

e.g. *The valley is a potential choke point for enemy armour.* (Долина је потенцијална **тачка загушења** непријатељских оклопних снага.)

❑ **C-in-C/CINC – Commander in Chief**

e.g. *C-in-C is the most senior commander.* (**Главнокомандујући** је највиши командант.)

❑ **CJTF – combined joint task force** – a multinational task force which can be used rapidly as a peacekeeping force.

e.g. *CJTF is a concept approved by NATO leaders in January 1994, under which US materiel and forces designated for NATO operations can now be made available for non-NATO activities in out-of-(NATO)area operations, such as those humanitarian relief or peacekeeping operations to deal with regional instabilities and ethnic conflicts.* (**Оперативна здружена јединица** јесте концепт који су одобриле руководеће чланице НАТО-а у јануару 1994. године, а по коме амерички материјални капацитети и људство, намењени за операције НАТО-а, могу бити употребљени за активности које нису везане за НАТО у/или изван територије /НАТО/ операција, као што су хуманитарна помоћ или мировне операције у случају регионалне нестабилности и етничких сукоба.)

❑ **code of conduct/code of honour** – set of principles to be followed by peace-keeping forces.

e.g. *Some of the principles included in the code of conduct are avoidance of force, impartiality, transparency and clarity of purpose, firmness, reliability, anticipation of situations leading to violence and integration of different nationalities.* (Неки од принципа **кодекса понашања** јесу избегавање употребе силе, непристрасност, транспарентност и јасни циљеви, одлучност, поузданост, предвиђање ситуација које воде ка сукобу и интеграција различитих нација.)

❑ **command and control** – the exercise of command, the process through which the activities of military forces are directed, coordinated, and controlled to accomplish the mission.

e.g. *Command and control encompasses the personnel, equipment, facilities, and procedures necessary to gather and analyze information, to plan for what is to be done, and to supervise the execution of operations.* (**Руковођење и командовање** обухвата људство, опрему, објекте, те процедуре неопходне за прикупљање и анализу података, за планирање активности и надгледање извршавања операција.)

Note: C4I - command, control, communication, computer and intelligence

C3I - command, control, communication, intelligence

❑ **CO – commanding officer**

e.g. *A CO leads a larger unit (a battalion or equivalent-sized grouping) than an OC (a company or equivalent-sized group-*

ing). (**Командант** руководи већом јединицом – батаљоном или групацијом истог ранга него командир – четом или групацијом истог ранга.)

❑ **commissioned officer**

e.g. *A commissioned officer is an officer appointed to the grade of second lieutenant or higher, while an NCO is an officer appointed to the grade of a corporal or higher.* (**Виши официр** је онај који носи чин потпоручника или виши, док је нижи официр онај који носи чин десетара или виши.)

❑ **COA – course of action** – any sequence of activity that an individual member or a military unit may follow; a possible plan open to an individual or commander that would accomplish or is related to accomplishment of the mission

e.g. *In wargaming, the possible COAs available to each warring party are explored along with their respective consequences and the reactions of the other parties.* (У ратним играма могући **начини дејства** доступни свакој од зараћених страна проучавају се заједно са одговарајућим последицама и реакцијама осталих страна.)

❑ **CON – contingent** – a small military force which forms part of a larger grouping; it is normally used to describe the different members of a multinational force.

e.g. *The BRITCON is made up of marines and reconnaissance units.* (Британски **контингент** је састављен од маринача и извиђачких јединица.)

❑ **COP – contingency operation plan**

e.g. *COP is a formal directive designed to meet a contingency which is expected but not yet imminent.* (**Оперативни план могућих дејстава** јесте званично упутство намењено извршавању дејстава која се очекују, али још увек нису извесна.)

❑ **COS – chief of staff**

e.g. *COS is the most senior staff officer in a headquarters.* (**Начелник штаба** је највиши официр у штабу.)

❑ **CP – command post**

e.g. *A CP is the place from which a unit or sub-unit is commanded.* (**Командно место** је место са којег се командује јединици или потчињеној јединици.)

❑ **CPX – command post exercise**

e.g. *A CPX involves only the command elements of a grouping.* (**Командно-штабна вежба** укључује само командне елементе групације.)

❑ **critical item** – an essential item which is in short supply or expected to be in short supply for an extended period

e.g. *Are there any critical items to be mentioned in the report?* (Има ли **дефицитарних производа** које треба поменути у извештају?)

❑ **cross-servicing** – work done by one service for another.

e.g. *Cross-servicing is very important for the overall military organization.* (**Узајамно помагање** је веома важно за целокупну војну организацију.)

❑ **CSS – combat service support**

e.g. *CSS includes the elements of transport, maintenance, supply, construction, map services, as well as medical support, MP, chaplaincy, legal and financial services, physical education, and recreation and civil affairs.* (**Позадинско обезбеђење борбених јединица** укључује елементе транспорта, техничког одржавања, набавке, изградње, топографије, те медицинску подршку, војну полицију, војно свештенство, правну и финансијску службу, физичко васпитање, рекреацију и цивилну администрацију.)

- **CS – combat support** - fire support and other types of operational assistance provided to combat elements.
e.g. *CS may include support from artillery, air defense, aviation, engineering, signals, electronic warfare units.* (**Непосредно борбено обезбеђење јединица** може укључивати подршку артиљерије, ПВО, авијације, инжињерије, везе, али и јединица за електронска дејства.)
- **curfew** – a regulation requiring people to be off the streets during a specified period, usually at night.
e.g. *The military commander ordered a dusk-to-dawn curfew.* (Војни командант је наредио **полицијски час** у трајању од сумрака до свитања.)

D

- **D, d - Delta** – the fourth letter of the phonetic alphabet.
- **DAFT - daily allowance for troops** - daily allowance to troops payable to each soldier in the field, to cover incidental personal expenses.
e.g. *DAFT is distinct from travel and subsistence allowance payable for trips to points where food and lodging facilities cannot be provided.* (**Дневница за војнике** разликује се од путних трошкова који се исплаћују за одређена где смештај и храна нису обезбеђени.)
- **dead ground** – an area of ground which provides cover from view (e.g. the reverse slope of a hill).
e.g. *The company formed up in dead ground to the enemy position.* (Чета се распоредила у **негађаном/мртвом простору** у односу на непријатељев положај.)
- **debriefing/after-action review (reports) (AAR)** – the procedure of extracting from a serviceman facts, comments, or recommendations concerning his previous assignment or experience.
e.g. *The debriefing was held at the conclusion of the exercise; the participants discussed their performance with the umpires.* (**Анализа/испитивање** је одржано после завршетка вежбе; учесници су анализирали своје активности са посредницима.)
- **defaulter** – someone who has been accused or found guilty of a military offence.
e.g. *Defaulters will line up at 0745 hrs.* (**Преступници** ће се постројити у 7.45 часова.)
- **defilade position** – a position shielded from observation and direct fire by a natural or man-made obstacle.
e.g. *Find yourself a defilade on the right and prepare to give us covering fire.* (Нађите **природни заклон** са десне стране и припремите се да нам обезбедите заштитну ватру.)
- **degrade (to)** (someone's ability or efficiency) – to destroy military assets belonging to another state, in order to reduce that state's ability to mount offensive operations, i.e. degrading its combat effectiveness, weapons' performance, fighting ability, etc.
e.g. *The objects of the air strikes was to degrade the country's offensive capability.* (Циљеви ваздушних удара били су да се **ослаби** офанзивна способност земље.)
- **delaying force** – a small force used to slow down an enemy advance while the main force prepares or strengthens a line of defence.
e.g. *He was engaged in the delaying force.* (Био је ангажован у **јединици за дејства задржавања/везивање непријатеља**.)

- **deterrent strategy** – discouraging someone from doing something through fear of unpleasant consequences.
e.g. *His speech was a part of deterrent strategy.* (Његов говор је био део **стратегије застрашивања**.)
- **deploy** – 1. (strategically) to move to a war zone or area of operations.
e.g. *7 Armoured Brigade deployed to the Gulf in October.* (Седма оклопна бригада је **дислоцирана** у Залив у октобру.)
2. (tactically) to adopt a battle formation
e.g. *The platoon deployed into extended line.* (Вод се **разместио** у рашчлањени поредак.)
- **deployment** – the movement of troops to a war zone or area of operations.
e.g. *The deployment to Germany was completed in 72 hrs.* (**Премештање** у Немачку завршено је за 72 часа.)
- **detach** – to remove a soldier or sub-unit from their parent unit, in order to assign them to a separate mission or task.
e.g. *6 Platoon has been detached to guard the hospital.* (Шести вод је **откомандован/послат** да обезбеђује болницу.)
- **DET – detachment** – a part of a unit separated from its main organization for duty elsewhere.
e.g. *Two detachments of sappers have arrived on the scene.* (Две **одвојене/истурене/откомандоване** јединице минара су стигле на терен.)
- **DIBUA – defence in built-up areas**
e.g. *DIBUA includes some specific elements.* (**Одбрана у насељеним рејонима** укључује неке специфичне елементе.)
- **discharge** – 1. to release a person from duty.
e.g. *He was discharged from the army.* (**Отпуштен** је из војске.)
2. to carry out a duty.
e.g. *He has discharged his duties satisfactorily.* (**Извршава** обавезе на задовољавајући начин.)
3. to fire a weapon.
e.g. *He discharged his weapon into the crowd.* (**Испразнио** је оружје у масу.)
- **displaced person/refugee** – a person who is forced to leave his or her home as a result of war or some other disaster.
e.g. *One of the worst consequences of a war is a large number of refugees/displaced persons.* (Једна од најтежих последица рата јесте велики број **избеглица/расељених лица**.)
- **disposition** – the distribution of the elements of a command within an area, including usually the exact location of each unit headquarters and the deployment of the forces subordinate to it; the positioning of troops on the ground.
e.g. *What is the current disposition of the peacekeeping forces in this area?* (Какав је тренутни **распоред** мировних снага у овој области?)
- **distress signal** – a signal signifying that a person, ship or aircraft is in danger.
e.g. *Not long before the distress signal was sent, the aircraft crashed.* (Убрзо пошто је послат **сигнал за опасност**, авион се срушио.)
- **DMZ/DZ – demilitarized zone** – area between the forward line of the parties, into which they have agreed not to deploy military forces and which may be placed under the control of a РКО.

e.g. *DMZ is an area or region in which the presence of military forces is forbidden under the terms of a treaty or other international agreement.* (**Демилитаризована зона** је област или регион у којем је присуство војних снага забрањено према условима споразума или неког другог међународног договора.)

- **DOW – died of battle wound** (NATO uses ‘died of wounds received in action’); **DNBW – died of non-battle wound**; **DNBI casualty – disease and non-battle injury casualty**

e.g. *The report contains the number of those DOW, DNBW and DNBI.* (Извештај садржи број оних који су **погинули у борби, настрадали ван борбе и преминули због болести.**)

- **down time** – 1. interval between the receipt of a request for supplies at a depot and their delivery to the troops (lead time);
e.g. *We haven’t expected the rations this morning since the down time is 24 hours.* (Нисмо очекивали следовање јутрос пошто је **рок испоруке** 24 часа.)

2. the time during which an equipment is not available because of maintenance (vehicle off the road days)

e.g. *The down time for the armoured vehicles is a week.* (**Рок за ремонт** оклопних возила је недељу дана.)

- **DOP – drop-off point** – a place where troops are dropped by helicopter (e.g. behind enemy lines); a place where soldiers leave their vehicles to continue an operation on foot.

e.g. *They arrived at the DOP in order to be collected by another unit.* (Стигли су на **место искрцавања** да би их презела друга јединица.)

- **dress rehearsal** – a final rehearsal just before the operation starts.

e.g. *When is the dress rehearsal going to take place?* (Када ће се одржати **генерална проба**?)

- **dry run/dummy run** – a rehearsal for an operation.

e.g. *There will be a dry run at 1400hrs.* (**Увежбавање** је у 14.00. часова.)

- **DZ – drop zone/dropping zone**/(AmE **LZ – landing zone**) – area designated for the parachute insertion of airborne forces or stores.

e.g. *DZ is marked in the map.* (**Зона спуштања десанта** је означена на мапи.)

E

- **E, e - Echo** – the fifth letter of the phonetic alphabet.

- **EA – engagement area**

e.g. *EA is a location chosen for an engagement with an enemy force.* (**Рејон борбених дејстава** јесте локација изабрана за сукоб са непријатељевим снагама.)

- **eavesdrop** – to listen secretly to a conversation between other people.

e.g. *We gathered a few crucial information by means of eavesdropping.* (**Прислушкивањем** смо прикупили неколико суштински важних информација.)

- **ECCM – electronic counter-countermeasures**; **ECM – electronic countermeasures**

e.g. *ECM includes jamming and electronic deception. ECCM are actions taken to prevent or reduce the ECM.* (**Радио-извиђање и радио-ометање** укључују ометање и електронско ометање. **Мере за борбу против електронског ометања** јесу дејства која се предузимају ради

спречавања или смањивања радио-извиђања и радио-ометања.)

- **egress** – a means or route out of a building or area.

e.g. *When UNMO come under sniper fire, they should radio for assistance and an armed armoured escort will be dispatched to protect their egress from the area.* (Када су војни посматрачи УН изложени снајперској ватри, радио-везом треба да затраже помоћ и тада ће оклопна пратња бити послата да штити њихов **излаз** из рејона.)

- **electoral observer** – a member of a PKO’s electoral division.

e.g. *An electoral observer is in charge of visiting polling stations, observing the transport of ballot boxes and the counting process and preparing a post-referendum evaluation.* (**Посматрач избора** је задужен за обилажење гласачких места, праћење преноса гласачких кутија и процеса бројања гласова, те за припремање анализе избора.)

- **ELINT** – electronic intelligence

e.g. *ELINT comprises information on an enemy force, which is obtained through the monitoring of their electronic transmissions, usually by especially equipped aircraft.* (**Електронско прикупљање података** садржи податке о непријатељевим снагама, који се добијају праћењем електронског преноса, обично специјално опремљеним авионима.)

- **embed** – to send a journalist to accompany a military unit during fighting and to report on it, especially a unit which is operating in a combat zone.

e.g. *The TV reporter was embedded with an armoured unit in the Iraqi desert en route to Baghdad.* (ТВ извештач је **убачен** са оклопном јединицом у ирачку пустињу на путу за Багдад.)

- **enlist** – to join the armed forces as a career.

e.g. *He enlisted at the age of 18.* (**Ступио је у војну службу** са 18 година.)

- **entrenched/dug in** – protected by trenches and other field fortifications.

e.g. *The enemy was well entrenched to the north of the hill.* (Непријатељ је био добро **укопан** северно од брда.)

- **EOD – explosive ordnance disposal** – the disarming and safe destruction of explosive ordnance (such as booby traps, misfires, captured ammunition).

e.g. *EOD is carried out only by highly skilled personnel.* (**Неексплодирану муницију деактивира и уништава** само врхунски обучено људство.)

- **ERV – emergency rendezvous** – the location where people assemble in the event of an emergency.

e.g. *ERV was at grid 375442.* (**Зборно место у случају ванредне ситуације** било је на координати 375442.)

- **ETA – estimated time of arrival**; **ETD – estimated time of departure** – the time when a vehicle, group of soldiers, etc., is expected to arrive or depart.

e.g. *ETA is at 1400hrs.* (**Очекивано време доласка** је 14 часова.)

- **exfiltration** – the withdrawal of personnel or units from areas under enemy control.

e.g. *Exfiltration is carried out by stealth, deception, surprise or clandestine means.* (**Излазак из окружења** изводи се средствима која укључују скривање, обману, изненађење или тајност.)

- **extract** – 1. to remove one object from another.

e.g. *He extracted the empty case from the gun.* (**Извукао** је празну чауру из пушке.)

2. to move out of an area of operations.

e.g. *The patrol was extracted by helicopter.* (Патрола је **извучена** хеликоптером.)

- **EZ – exclusion zone/area** – an area or region defined by a state or by international agreement, which the armed forces or shipping of another state are not allowed to enter.

e.g. *In 1982, the British Government declared a 400-mile exclusion zone around the Falkland Islands.* (Британска влада је 1982. године прогласила **забрањену зону** површине 400 миља око **Фокландских острва**.)

F

- **F, f - Foxtrot** – the sixth letter of the phonetic alphabet.
- **facilitator** – in diplomacy, neutral person or country who brings warring parties or States to a meeting and helps them exchange views and maybe come to a preliminary agreement.
e.g. *Facilitator's role is less formal than that of a mediator or broker in negotiations.* (Улога **помоћника посредника** је мање формална од улоге посредника у преговорима.)
- **fall back** – to withdraw (usually under strong pressure from the enemy or as a result of a strong enemy threat).
e.g. *3 Brigade has fallen back towards Kabul.* (Трећа бригада се **повукла** према Кабулу.)
- **fall in** – to take your place on a formal parade.
e.g. *The squad fell in in front of the mess.* (Одељење се **построило** испред кантине.)
- **fallout** – the radioactive dust produced by a nuclear explosion.
e.g. *There was an enormous fallout following the nuclear blast.* (Нуклеарну експлозију пратила је велика количина **радиоактивне прашине**.)
- **fall out** – to leave a formal parade.
e.g. *He fell out and went to his CO's office.* (**Изашао је из строја** и отишао у командантову канцеларију.)
- **fall upon** – to attack.
e.g. *Government soldiers fell upon the refugee column.* (Владине снаге су **напале** избегличку колону.)
- **FCS – fire control system**
e.g. *FCS performs the functions of target acquisition, tracking, data computation and engagement control, primarily using electronic means.* (**Систем контроле ватре** има функције откривања циља, праћења, обраде података и контроле ангажовања, првенствено користећи електронска средства.)
- **FDC – fire direction center**
e.g. *FDC is in charge of selection of targets, concentration or distribution of fire and allocation of ammunition.* (**Центар за управљање ватром** задужен је за избор циљева, концентрацију или расподелу ватре и доделу муниције.)
- **FEBA – forward edge of the battle area**
e.g. *FEBA is clearly designated in the map.* (**Предњи крај одбране/зоне борбених дејстава** јасно је назначен на карти.)
- **FIBUA – fighting in built-up areas**
e.g. *FIBUA requires special skills relating to combat in towns and villages.* (**Борба у насељеним рејонима** захтева посебне вештине везане за борбу у градовима и селима.)

- **field defence equipment/stores** – defence stores

e.g. *Field defence equipment includes: concertina wire, barbed wire, fence posts, sandbags, observation towers, gabions, T-walls, corrugated iron, timber, gates and chain link fences and barriers.* (**Пољска одбрамбена опрема** укључује: жичану спиралу, бодљикаву жицу, стубове за ограду, вреће са песком, осматрачнице, кошеве, зидиће, валовити челик, балване, капије и ланчане ограде и препреке.)

- **field dressing station** – a medical aid station close to the locus of combat)

e.g. *He was taken to the field dressing station.* (Пребацили су га у **пољску санитарску станицу**.)

- **fielding** – acquisition, delivery and distribution of new equipment to the units who are destined to use it.

e.g. *Fielding is going to take place tomorrow.* (**Пријем и испорука нове опреме** обавиће се сутра.)

- **flank** – 1. the left-hand or right-hand side of a military force which is deployed in a defensive position or tactical formation.

e.g. *The right flank was exposed to fire.* (Десно **крило** је било изложено ватри.)

2. to maneuver around the enemy's flank.

e.g. *The enemy tried to flank us on the right.* (Непријатељ је покушао да нас **нападне у десни бок**.)

3. to be positioned next to.

e.g. *The president stood at the saluting base, flanked by several officers.* (Председник је стајао на трибини, а **поред** је било неколико официра.)

- **FLET – forward line of enemy troops**

e.g. *Fire support coordination line is a real or imaginary line behind FLET.* (Линија координације ватрене подршке је стварна или замишљена линија иза **предњег краја непријатељевих снага**.)

- **FLOT – forward line of own troops**

e.g. *FLOT is located not 5 miles north of the river.* (**Предњи крај сопствених снага** налази се пет миља северно од реке.)

- **FMR – force mobile reserve**

e.g. *FMR may be based on an armoured car unit or some similar unit of mobile, lightly armoured troops who are called upon to reinforce peacekeepers if needed.* (**Покретна резерва** може се базирати на јединици оклопних возила или некој сличној јединици покретних, лако наоружаних војника, који се по потреби позивају да појачају мировне снаге.)

- **fog of war** – a state of confusion on the battlefield.

e.g. *Fog of war is caused by smoke, noise and limited information.* (**Нејасну ситуацију** изазивају дим, бука и непотпуне информације.)

- **follow up** – to take further action.

e.g. *We followed up the attack by shelling the enemy as they withdrew.* (**Наставили смо са дејствима** пошто смо гранатирани непријатеља док се повлачио.)

- **FPP – final protective fire** – an immediately available pre-arranged barrier of fire designed to impede enemy movement across defensive lines or areas).

e.g. *The company commander called for his FPP.* (Командир чете је наредио **баражну ватру пред предњим крајем**.)

- **FUP – forming-up point**

e.g. *FUP is a place where soldiers or vehicles of a grouping get into tactical formation prior to commencing the next phase of*

an operation. (**Полазни положај** је место где се војници или возила одређене јединице постављају у тактичку формацију пре почетка следеће фазе операције.)

❑ **furlough** (AmE)/**leave** (BrE)

e.g. *Furlough is a permission to be absent from your unit for a specific period.* (**Одсуство** је удаљавање из јединице на одређени период са дозволом.)

G

❑ **G, g** – **Golf** – the seventh letter of the phonetic alphabet.

❑ **G1** – the department of a headquarters responsible for personnel.

❑ **G2** – the department of a headquarters responsible for intelligence.

❑ **G3** – department of a headquarters responsible for operations and training.

❑ **G4** – department of a headquarters responsible for logistics.

❑ **G5** – department of a headquarters responsible for civil affairs.

❑ **gabion** – boxes of wire mesh, filled with stones and used to build a variety of structures.

e.g. *Gabion is used by engineer troops.* (**Инжињеријске јединице користе жичане кошеве напуњене камењем.**)

❑ **gain ground** – to move forwards.

e.g. *We have gained a lot of ground since yesterday.* (**Прилично смо напредовали** од јуче.)

❑ **GCI** – **ground controlled interception** – a ground-based radar.
e.g. *We destroyed a GCI site.* (**Уништили смо положај земаљског радара.**)

❑ **give in** - to admit that you have been beaten.

e.g. *Groups of snipers are still refusing to give in.* (**Група снајпериста још увек одбија да се преда.**)

❑ **give up** – 1. to hand something over.

e.g. *During our attack they gave up several kilometers of territory.* (**Током нашег напада они су предали неколико километара територије.**)

2. to admit you cannot do something.

e.g. *After trying for six hours to capture the hill they gave up and retreated to base.* (**Пошто су шест сати покушавали да заузму брдо, одустали су и повукли се у базу.**)

❑ **good offices** – procedure when, for the maintenance of peace, a nation intervenes in a friendly manner between two powers whose differences might well lead to armed conflict, and offers its suggestions as to possible ways and means of settling the differences.

e.g. *Good offices means the disinterested use of one's official position or office in order to help others settle their differences.* (**Добронамерна дипломатија** подразумева непристрасну употребу службеног положаја ради помагања другима при решавању несугласица.)

❑ **green-water operations** – patrol operations in inshore/littoral waters.

e.g. *Green-water operations are carried out at sea, but close to the shore.* (**Приобалне операције** се изводе на мору, али у близини обале.)

❑ **grid** – 1. **GS** – **grid system** – a system of numbered squares printed on a map in order to produce references to particular points.

e.g. *A map with a grid is the most important teaching aid in topography.* (**Мапа са координатном мрежом** је најважније наставно средство у топографији.)

2. a grid reference.

e.g. *The bridge is at grid 423019.* (**Мост је на координати 423019.**)

3. a framework of spaced parallel bars designed to prevent entry.

e.g. *The entrance to the tunnel was protected by a metal grid.* (**Улаз у тунел био је заштићен металном решетком.**)

❑ **ground zero** – a point on the ground directly under the explosion of a nuclear weapon.

e.g. *The ground zero was not far from the populated area.* (**Нулта тачка/епицентар нуклеарне експлозије/ није била далеко од насељене области.**)

❑ **gunboat diplomacy** – political negotiations supported by the threat of military action.

e.g. *Gunboat diplomacy is the privilege of great powers.* (**Дипломатија са позиције силе** јесте привилегија великих.)

H

❑ **H, h** - **Hotel** – the eighth letter of the phonetic alphabet.

❑ **handover procedure/turnover** – transfer of POWs, bodies, mail and property (including domestic animals) through intermediaries, across no-man's land, United Nations buffer zones or areas of separation.

e.g. *Handover procedure is carried out under supervision of peace-keeping forces.* (**Поступак примопредаје** контролишу мировне снаге.)

❑ **harassing fire** – random artillery fire mission directed at a likely area of enemy activity.

e.g. *The aim of harassing fire is to disturb the enemy force's rest, disrupt its movements and inflict casualties, and so affect morale.* (**Циљ ватре узнемиравања** јесте да омете непријатеља и његове покрете, да нанесе губитке, те да тиме утиче на морал.)

❑ **havoc** – great confusion.

e.g. *Atmospherics caused havoc in our communications.* (**Атмосферске прилике** проузроковале су збрку у нашем везама.)

❑ **HE** – **high explosive**

e.g. *HE is a powerful explosive substance used in bombs, grenades, etc.* (**Разорни/бризантни експлозив** је моћна експлозивна супстанца која се користи у бомбама, гранатама, итд.)

❑ **headcount/head check** – an act of counting people individually; a check to establish that everyone is present.

e.g. *The sergeant did a quick headcount.* (**Водник је на брзину проверио стварно бројно стање људства.**)

❑ **HELEVAC** – **helicopter evacuation**/(AmE) '**dust-off**'

e.g. *We require HELEVAC at grid 342659.* (**Тражимо евакуацију хеликоптером** на координати 342659.)

❑ **helipad** – a prepared area designated and used for take-off and landing of helicopters.

e.g. *Helipad may be a circular or rectangular area, in or near a camp, which has been cleared of obstacles and marked for helicopter landings.* (**Платформа за хеликоптер** може да буде округла или правоугаона површина, у бази или

у њеној близини, на којој су отклоњене препреке и која је обележена за слетање хеликоптера.)

- **H-Hour** – the specific hour on D-day at which a particular operation commences.
e.g. *H-Hour may be the commencement of hostilities.* (**Час напада** може означити почетак непријатељстава.)
- **hijack** – to seize control of an aircraft or vehicle; in PKO context, it mostly refers to the abduction and holding of peacekeepers as hostages.
e.g. *Hijack drills are practiced by soldiers on peace-keeping missions.* (Војници у мировним мисијама често увежбавају симулације **отмица**.)
- **hit and run** – an attack followed by immediate withdrawal of troops.
e.g. *They used hit and run tactics.* (Користили су тактику **кратких удара**.)
- **HNS – host nation support** – civilian and military assistance rendered by the host country to UN forces deployed within or staging through that country.
e.g. *HNS includes medical support: resources and infrastructure of the host country that is available to peace-keeping forces.* (**Подршка земље домаћина** укључује медицинску помоћ: ресурсе и инфраструктуру земље домаћина који су на располагању мировним снагама.)
- **holding action** – an operation intended to stop enemy forces from moving from their existing positions, in order to keep them away from another area of conflict or to cause them to use up supplies.
e.g. *Their holding action saved the refugee column.* (**Њихова задржавајућа дејства** спасила су избегличку колону.)
- **holding attack** – an attack mounted to hold the advance of an enemy force and keep it occupied, while other friendly forces conduct operations elsewhere.
e.g. *5 Brigade will mount a holding attack around the village to enable the rest of the division to withdraw.* (Пета бригада ће извести **напад ради везивања непријатеља** у околини села, да би омогућила да се остатак дивизије повуче.)
- **hold on** - to wait for a short period.
e.g. *Hold on, I haven't finished yet.* (**Сачекај**, још увек нисам завршио.)
hold out – to continue to defend or resist.
e.g. *Small units of the enemy are holding out.* (Мање непријатељеве јединице **истрајавале су у одбрани**.)
- **HOM – head of mission** – the person in charge of a national or international mission to a particular country.
e.g. *HOM refers to the Special Representative or to the Commander appointed by the Secretary-General with the consent of the Security Council.* (**Шеф мисије** је специјални представник или командант којег поставља генерални секретар, уз сагласност Савета безбедности.)
- **homing** (of guidance systems and locating equipment) - guiding towards something (such as an emission of radiation, heat source, radio signal, etc.)
e.g. *This missile is designed for homing in on a heat source.* (Ова ракета је пројектована за **навођење** на топлотни извор.)
- **HUMINT – human intelligence** – information about the enemy obtained from people.
e.g. *HUMINT is gathered through friendly forces, agents, civilians, POWs.* (**Обавештајни подаци /од људи/** прикупљају се посредством сопствених снага, посредника, цивила и ратних заробљеника.)

I

- **I, i - India** – the ninth letter of the phonetic alphabet.
- **IA drill – immediate action drill** – a standard procedure to be carried out in the event of something going wrong.
e.g. *IA drill is performed in case of an ambush, weapon misfire, equipment malfunction, etc.* (**Поступак тренутног дејства** спроводи се у случају заседе, отказа паљења, квара опреме, итд.)
- **IC/i/c** – 1. in command.
e.g. *He is 2IC.* (Он је **другопретпостављени**.)
2. in command of or in charge of.
e.g. *He is i/c rations.* (Он је **задужен** за следовање.)
- **IFF – identification friend or foe** – a system using electromagnetic transmissions to which equipment carried by friendly forces automatically responds, for examples, by emitting pulses, thereby distinguishing themselves from enemy forces.
e.g. *IFF utilizes coded radio signals to identify other friendly aircraft.* (**Систем идентификације пријатељ–непријатељ** користи шифроване радио-сигнале ради идентификације авиона.)
- **impact area** – an area having designated boundaries within the limits of which all ordnance will detonate or impact.
e.g. *Impact area is a part of a live firing range.* (**Рејон уништавања** је део полигона за бојна гађања.)
- **INCREP – incident report** – immediate report to inform the force or mission headquarters by the fastest means of an actual or potential breach of the peace.
e.g. *INCREP was sent immediately after two subsequent explosions were heard.* (**Извештај о инциденту** послат је непосредно пошто су се чуле две узастопне експлозије.)
- **incursion** – an act of entering the territory of another state, without the authorization or permission of that state (usually for offensive purposes).
e.g. *They violated the ceasefire by several incursions into our territory.* (Нарушили су примирје с неколико **упада** на нашу територију.)
- **infestation team** – a small special forces grouping, which operates behind enemy lines, directing artillery fire and air strikes.
e.g. *The infestation team avoided detection but failed to join up in order to attack an objective.* (**Тим за инфилтрацију** избегао је откривање, али није успео да се сакупи ради напада на циљ.)
- **inflict** – to do something unpleasant to another person.
e.g. *The enemy bombing inflicted heavy casualties on/upon the civilian population.* (Непријатељево бомбардовање је **нанело** тешке губитке цивилном становништву.)
- **in force** – 1. (**in strength**) - in large numbers.
e.g. *Enemy armour is crossing the border in force near Landshut.* (Непријатељеве оклопне јединице у **великом броју** прелазе границу близу Ландшата.)
2. valid
e.g. *The regulations have been in force since Tuesday.* (Правила су **на снази** од уторка.)
- **information blackout** – the act of withholding all **information** (Note: always singular) from the media and general public.
e.g. *Information blackout is sometimes necessary for reasons of security.* (**Блокирање информација** је понекад неопходно због безбедносних разлога.)

- ❑ **inoperable** – impossible to carry out.
e.g. The plan is now inoperable. (План је сада **неизводљив**.)
- ❑ **inoperative** – not working properly.
e.g. All our communications equipment was made inoperative by the nuclear explosion. (Сва наша комуникацијска опрема постала је **неисправна** након нуклеарне експлозије.)
- ❑ **insubordinate** – unwilling to carry out orders and show respect to your superiors.
e.g. *He was quite insubordinate and had to be punished.* (Био је прилично **недисциплинован** и морао је да буде кажњен.)
- ❑ **insurgency** – armed resistance to the established government or foreign domination.
e.g. *The insurgency has to be suppressed as soon as possible.* (**Побуна** мора бити угушена што је пре могуће.)
- ❑ **in-survey/marching-in survey** – physical verification of all contingent owned stores, equipment and vehicles and UN owned accountable items when a member nation's contingent enters the mission area.
e.g. *In-survey is carried out by the contingent as well as by UN experts who assess the actual value of the equipment as it enters the mission area and is used by the UN as a basis for settlement of claims for reimbursement.* (**Преглед по размештају јединица** врше сами припадници контингента и експерти УН који процењују стварну вредност опреме после доласка у рејон задатка, а УН га користе као основу за решавање одштете.)
- ❑ **insert** – 1. to put one thing into another.
e.g. *He inserted a new battery into his torch.* (**Убацио** је нову батерију у батеријску лампу.)
2. to move into an area of operations.
e.g. *We will insert by helicopter.* (**Убацићемо се** хеликоптером.)
- ❑ **interception** – 1. the act of intercepting a person or vehicle.
e.g. *The aircraft interception was carried out according to the plan.* (**Пресретање** ваздухоплова је извршено по плану.)
2. the act of locating and listening to another person's radio transmission.
e.g. *These countermeasures are designed to confuse the enemy interception.* (Ова противдејства су намењена за ометање непријатељевог **радио-извиђања**.)
- ❑ **interdiction** – the attack of lines of communication to disrupt supply flows and if possible isolate specific zones or enemy forces therein; preventing transportation of supplies, equipment and troops past a particular point or along some route, especially through the use of air power to destroy bridges, railway junctions, etc.
e.g. *Our principal role is the interdiction of the enemy railway network.* (Наша првенствена улога јесте **пресецање/изоловање** непријатељеве железничке мреже.)
- ❑ **interfere** – 1. to interfere (in) – to involve oneself in another person's activity without being asked.
e.g. *He is always interfering in the running of my platoon.* (Увек се **меша** у руковођење мојим водом.)
2. to interfere (with) – to obstruct or hinder.
e.g. *These air strikes interfere with the enemy's supply system.* (Ови ваздушни напади **ометају** непријатељев систем снабдевања.)
- ❑ **interposition force / inter-positional force / interposing force**

– force used by peacekeeping force to secure the withdrawal of opposing forces behind lines.

e.g. *Interposition force is engaged in the first stage of the negotiations concerning armistice demarcation line.* (**Снаге за обезбеђивање повлачења** ангажују се у првој фази преговора који се односе на успостављање демаркационе линије.)

- ❑ **intersection** – a junction.

e.g. *Turn left at the next intersection.* (Скрените десно на следећој **раскрсници**.)

- ❑ **intervasion – intervention and invasion** – invading a state's sovereign territory with the reluctant approval of that state's government in order to deal with hostile elements within the population.

e.g. *Intervasion is the only solution to some situations.* (**Упад и интервенција** јесу једино решење у неким ситуацијама.)

- ❑ **ISB – intermediate staging base** – an administration area located en route to a war zone or in the rear area.

e.g. *A deploying force can offload and assemble its equipment in ISB before moving forward to the front line.* (Јединице у размештању могу да истоваре и склопе опрему у **међубази** пре напредовања ка првој линији фронта.)

- ❑ **issue** – 1. an act of supplying equipment, supplies, etc.

e.g. *There will be an issue of rations at 1600hrs.* (Следовање ће се издавати у 16 часова.)

2. on issue – provided by the logistical system.

e.g. *These boots are no long on issue.* (Ове чизме више нису за **издавање**.)

J

- ❑ **J, j - Juliet** (AmE **Juliett**) – the tenth letter of the phonetic alphabet.
- ❑ **J1** – the department of a JHQ responsible for personnel.
- ❑ **J2** – the department of a JHQ responsible for intelligence.
- ❑ **J3** – the department of a JHQ responsible for operations and training.
- ❑ **J4** – the department of a JHQ responsible for materiel.
- ❑ **J5** – the department of a JHQ responsible for civil/military relations.
- ❑ **jam** – 1. to block the enemy's radio transmissions by causing interference.
e.g. *Our phone lines are being jammed.* (Наше телефонске везе се **ометају**.)
2. (of automatic weapons) to stop firing because of a mechanical failure.
e.g. *The machine-gun jammed.* (Митраљез је **заблокирао**.)
3. (of road transport) to crowd.
e.g. *All the roads leading to the city have been jammed for hours.* (Сви путеви ка граду **закрчени** су већ сатима.)
- ❑ **jeopardize** – to place someone or something in a dangerous situation.
e.g. *Your actions have jeopardized the entire mission.* (Ваши поступци **угрозили** су целокупну мисију.)
- ❑ **jettison** – to throw objects out of an aircraft, ship or vehicle because they are no longer needed or are dangerous, or in order to lighten the load.

e.g. *The aircraft was forced to jettison its bombs.* (Авион је морао да **избаци** бомбе.)

□ **JHQ – joint headquarters**

e.g. *JHQ comprises the headquarters of a joint force, with staff officers and other personnel from all three arms (navy, army and air force).* (**Штаб здружених снага** обухвата штабове здружених снага, са штабним официцима и осталим људством сва три вида, морнарице, КоВ и авијације).

□ **join** – 1. to become a part of something..

e.g. *She joined the team after six months of medical treatment.* (**Прикључила се** тиму после шест месеци лечења.)

2. to come together.

e.g. *They joined us in the briefing room.* (**Придружили су** нам се у сали за састанке.)

3. to connect two objects to each other.

e.g. *He joined the wires together.* (**Спојио је** жице.)

□ **join up** – to join the armed forces.

e.g. *He joined up at the age of 18.* (**Ступио је** у војну службу са 18 година.)

□ **JTF – joint task force**

e.g. *JTF is a large combined arms grouping involving different branches of the armed forces formed for a specific operation.* (**Оперативна здружена јединица** је велика групација здружених родова, која укључује различите родове оружаних снага, а која се формира ради извођења специфичних операција.)

K

□ **K, k - Kilo** – the eleventh letter of the phonetic alphabet.

□ **kevlar** – a synthetic fiber of very high tensile strength, woven into bulletproof vests, molded into solid sheets of lightweight armour (from aircraft to helmets).

e.g. *Kevlar is used in the manufacture of body armour, helmets, and some types of vehicle armour.* (**Кевлар се** користи у производњи оклопа за људство, шлемова и неких врста оклопа за возила.)

□ **key terrain** – ground which you must occupy or control in order to achieve your mission.

e.g. *Key terrain is any locality or area seizure, retention, or control of which affords a marked advantage to either combatant.* (**Доминантан део земљишта** је било који локалитет или област чије заузимање, задржавање или контрола пружају значајну предност било којој страни.)

□ **khaki** – a brownish-green colour used for army uniforms and vehicle camouflage.

e.g. *As he was getting ready for the military exercise due to start in an hour, he was wearing a khaki uniform.* (Пошто се припремао за војну вежбу која је требало да почне за сат носио је **маскирну униформу**.)

□ **KIA – killed in action** – killed during an engagement.

e.g. *Are there any KIA reports?* (Има ли извештаја о **погинутима у борби**?)

□ **Kim's Game** – an activity designed to develop observation skills. A selection objects are placed on the ground and covered with a blanket. The blanket is removed for a few seconds and then replaced again. The participants then have to remember exactly what they saw.

Note: Kim's Game is taken from the adventure story "Kim" by Rudyard Kipling, in which the above exercise was used in the training of spies.

e.g. *Kim's Game is extremely worthwhile, especially if practised on a regular basis.* (**Кимова игра** је изузетно корисна, нарочито уколико се редовно вежба.)

□ **kit** – equipment; a set of tools or other articles used for a specific purpose (e.g. cleaning kit, decontamination kit, first aid kit, etc.).

e.g. *All the platoon's kit was left behind on the truck.* (Сва **опрема** вода је остала у камиону.)

□ **klick/click** – (informal) a kilometer

e.g. *The bridge is three clicks down that road.* (Мост је удаљен три **километра** низ тај пут.)

□ **knock out** – 1. to destroy a vehicle.

e.g. *We knocked out three tanks.* (**Уништили** смо три тенка.)

2. to make someone unconscious.

e.g. *He was knocked out by the blast.* (**Оборила** га је експлозија.)

□ **KP – key point** – a location or installation which is of strategic importance (such as docks, government or other administrative building, power installation, etc.).

e.g. *Commandos are used to seize the key points.* (Командоси се ангажују ради заузимања **кључних тачака**.)

□ **KPH / km/h / kmph – kilometers per hour**

e.g. *He was driving at 120KPH.* (Возио је брзином од 120 **километара на час**.)

L

□ **L, l - Lima** - the twelfth letter of the phonetic alphabet.

□ **laager/lager/leaguer** - 1. an encampment of armoured vehicles; defensive position (especially one protected by armoured vehicles) organized by a motorized force as it stops for a night or lesser period.

e.g. *The laager was attacked during the night.* (**Привремени логор оклопно-моторизованих јединица** нападнут је у току ноћи.)

2. to form a laager.

e.g. *We will laager at grid 417339.* (**Формираћемо логор** на координати 417339.)

□ **land** - 1. to bring a flying aircraft back onto the ground.

e.g. *The squadron has just landed.* (Ескадрила је управо **слетела**.)

2. to leave a ship and go back onto dry land.

e.g. *We will start landing tomorrow morning.* (Почећемо са **искрцавањем** сутра ујутру.)

3. to deploy troops from aircraft or ships.

e.g. *Enemy paratroopers are landing to the north of Arnhem.* (Непријатељеви падобранци се **искрцавају** северно од Арнема.)

□ **land-line** - a telephone system which operates through electrical cable placed on, under or above the ground.

e.g. *I will call you on land-line.* (Позваћу те **земаљском /жичном везом**.)

□ **landmark** - a distinctive natural or man-made feature, which can be used as a reference point or as an aid to navigating.

- e.g. *It's easy to get lost when there are so few landmarks.* (Јако је изгубити се када има тако мало **оријентира**.)
- ❑ **lane** - 1. a narrow rural road.
e.g. *These lanes are not wide enough for tanks.* (Ове **стазе** нису довољно широке за пролазак тенкова.)
2. a cleared route through a minefield or other obstacle.
e.g. *The lane is marked with mine tape.* (**Пролаз** је обележен траком.)
3. one of several parallel routes.
e.g. *The brigade advanced along three parallel lanes.* (Бригада је напредовала дуж три паралелна **правца кретања**.)
4. recognized route for aircraft or ships.
e.g. *We must avoid the main shipping lanes.* (Морамо избећи главне **линије кретања** бродова.)
- ❑ **Last Post** - a bugle call blown in barracks and bases at bedtime and also at military funerals.
e.g. *Last Post is around 2200hrs.* (**Позивни знак/сигнал пред повечерје** је око 22 часа.)
- ❑ **launch** - 1. to put a boat into the water (especially for the first time).
e.g. *The new destroyer was launched by the Queen.* (Краљица је **поринула** нови разарач.)
2. to fire a missile or rocket into the air.
e.g. *They launched the rockets at the enemy position.* (**Лансирани** су ракете на непријатељев положај.)
3. to set an attack or other offensive operation in motion.
e.g. *The enemy launched a furious attack on the castle.* (Непријатељ је **извео** жесток **напад** на замак.)
- ❑ **lay** (lay-laid-laid) - 1. to place or position an object.
e.g. *The engineers are laying mines.* (Инжињерци **постављају** мине.)
2. (a gun) to aim an artillery piece at a target by adjusting the direction and height of the barrel.
e.g. *Our next task is to lay a gun properly.* (Наш следећи задатак је да прописно **поставимо** оружје.)
- ❑ **LD - line of departure/start line** - a real or imaginary line, the crossing of which marks the start of an advance, attack or other offensive operation.
e.g. *Our LD is formed by the main road.* (**Полазна линија** је формирана уз главни пут.)
- ❑ **lead** - 1. to move in front of others.
e.g. *B Company was leading.* (Чета Б је **ишла прва**.)
2. to command men by inspiring them and setting a good example.
e.g. *He leads from the front.* (**Руководи** с предњег положаја.)
3. to aim in front of a moving target.
e.g. *You don't lead your targets well enough.* (Не **наводиш** циљеве довољно добро.)
- ❑ **leapfrog operation** - moving in alternate bounds, with one person, vehicle or sub-unit stationary giving, or is prepared to give, covering fire, while the other moves past to occupy a fire position beyond.
e.g. *Leapfrog operation was the best solution in such circumstances.* (**Кретање у скоковима** било је најбоље решење у таквим околностима.)
- ❑ **leg** - one section of a journey.
e.g. *The first leg is 520 metres, on a bearing of 3214 mils.* (**Прва деоница** износи 520 метара, на курсу од 3.214 хиљадитих.)
- ❑ **level I medical support** – refers to the kind and level of medical care that is given at that level: casualty collection, triage and immediate life saving measures, preventive measures against disease, non-battle injury and combat stress, routine sick calls; corresponds to NATO classification role I.
e.g. *Level I medical support is the responsibility of the national contingents.* (За **медицинску подршку нивоа 1** одговорни су национални контингенти.)
- ❑ **level II medical support** – refers to the kind and level of medical care that is given at that level: evacuation from level I, triage resuscitation and stabilization, sustaining treatment for those requiring further evacuation, reinforcement to level I organizations, centralization of medical supplies; corresponds to NATO classification role II.
e.g. *Depending on the mission, level II medical support may be the responsibility of UN medical planning staff or of national contingents.* (У зависности од задатка, **медицинску подршку нивоа 2** може да пружи или особље УН за планирање медицинске подршке или национални контингенти.)
- ❑ **level III medical support** – refers to the kind and level of medical care that is given at that level i.e. (command level): evacuation from levels I and II, triage, resuscitation and stabilization, life and limb-saving surgery, diagnosis and treatment of serious diseases, centralization of diagnostic resources and of specialist surgical and medical capabilities.
e.g. *Level III medical support is the responsibility of UN medical planning staff.* (За **медицинску подршку нивоа 3** одговорно је особље УН за планирање медицинске подршке.)
- ❑ **level IV medical support** – refers to the kind and level of medical care that is given at that level: definitive care: specialist surgical and medical procedures, reconstruction, rehabilitation and convalescence.
e.g. *Level IV medical support is usually provided in the country of origin (after repatriation).* (Земља порекла /после репатријације/ обично пружа **медицинску подршку нивоа 4**.)
- ❑ **levy** – soldiers who are forced to join the army.
e.g. *The army relies on levies from the provinces.* (Војска се ослања на **мобилисане** из унутрашњости.)
- ❑ **lie** (lie-lay-lain) – to be in or adopt a horizontal position.
e.g. *He lay down on the floor.* (**Лео** је на под.)
- ❑ **lie** (lie-lied-lied) – to deliberately say something which is untrue.
e.g. *He lied to his superiors about the troop movements.* (**Лео** је своје претпостављене о кретању јединице.)
- ❑ **lights out** – the time by which people in the armed forces are supposed to be in bed or asleep, or a signal indicating this.
e.g. *He was still outside the barracks when lights out was announced.* (Још увек је био ван касарне када је најављено **повечерје**.)
- ❑ **limit of exploitation** – a point on the ground beyond which the exploitation of a successful attack should not continue.
e.g. *Our limit of exploitation is the rear edge of the wood.* (**Крајња линија развијања успеха** је задња ивица шуме.)
- ❑ **link up** – to come together.

e.g. *The battalion linked up with the armoured units on the left bank of the river.* (Батаљон се **спојио** са оклопним јединицама на левој обали реке.)

- **liquidation** (of peace-keeping mission) – activities executed in the closure of a field mission.

e.g. *Liquidation includes the physical withdrawal of equipment, supplies and personnel from the AO, and the administrative closure action.* (Ликвидација укључује физичко повлачење опреме, залиха и људства из зоне дејства, као и завршне административне послове.)

- **load** - 1. to put a load or cargo onto an aircraft, vehicle or ship.

e.g. *They were attacked as they were loading the ship.* (Нападнути су док су **утоварали** брод.)

2. to put ammunition into a weapon or magazine.

e.g. *Have you loaded your weapon yet?* (Да ли сте већ **напунили** оружје?)

- **loan service** – a temporary appointment of servicemen and servicewomen to the armed forces of a friendly foreign state, usually to provide military expertise or training.

e.g. *He has been in loan service for six months already.* (На **привременој** је **служби** у страним оружаним снагама већ шест месеци.)

- **log** – 1. the official diary of a ship.

e.g. *The captain entered the ship's position in the log.* (Капетан је унео позицију брода у **бродски дневник**.)

2. a chronological record of events.

e.g. *All radio operators must keep a log.* (Сви радио-оператори морају да воде **дневник**.)

3. A record of journeys, maintenance, repairs, etc., for an aircraft, piece of equipment or vehicle.

e.g. *He inspected the vehicle's log.* (Прегледао је **картон/књижицу** возила.)

- **loot** – any private property which is taken in wartime or during a period of civil disorder.

e.g. *Several valuable paintings were discovered amongst the loot.* (Међу **ратним пленом** је нађено неколико вредних уметничких слика.)

- **loss** – 1. an act of losing something.

e.g. *He did not report the loss of his rifle.* (Није пријавио **губитак** пушке.)

2. (plural) **losses** - casualties/personnel losses

e.g. *The battalion suffered heavy losses.* (Батаљон је претрпео тешке **губитке**.)

- **low observables** - stealth technology

e.g. *This aircraft design incorporates all the latest low observables.* (Овај авион укључује најновију **технологију тешке учљивости**.)

- **LS – landing site** – an area within a landing zone containing one or more places where helicopters can land or take off.

e.g. *The LS was not properly secured.* (Место **слетања** није било прописно обезбеђено.)

- **LUP – lie-up position**

e.g. *LUP is a concealed position where a patrol can rest, wait or observe, before carrying out the next phase of a covert operation.* (Заклон је сакривени положај где патрола може да се одмори, чека или посматра пре него што изведе следећу фазу тајне операције.)

- **lurk** – to wait in a concealed position in the hope that a target might present itself.

e.g. *I think there is a tank lurking in that wood.* (Мислим да се тенк **притајио** у оној шуми.)

- **LZ – landing zone** – an area of ground selected for the landing or pick-up of troops by helicopter or for the landing of troops by parachute.

e.g. *Has LZ already been designated?* (Да ли је **зона слетања/искрцавања** већ одређена?)

M

- **M, m – Mike** – the thirteenth letter of the phonetic alphabet.

- **MA – marshalling area** – unit preparation area, close to departure airfields; a location where vehicles assemble before moving to another location or before deploying into formation.

e.g. *The units are at stand-by in MA.* (Јединице су у приправности у **рејону прикупљања**.)

- **Mach number** – the speed of an aircraft or missile in relation to the local speed of sound.

e.g. *The Mach number of an aircraft or missile will vary at different altitudes. An aircraft which travels faster than Mach 1 is said to be supersonic.* (Махов број авиона или ракете разликује се на различитим висинама. За авион који лети брзином већом од једног маха каже се да је суперсоничан.)

- **magazine** – 1. (informal **mag**) a metal or plastic ammunition container, which is fitted to a gun and is designed to feed the rounds directly into the breech.

e.g. *Every man is to carry five extra magazines.* (Сваки човек треба да има пет резервних **оквира/магашина**.)

2. a building or a compartment in a ship, used for storing ammunition and explosives.

e.g. *We have captured an enemy magazine.* (Заузели смо непријатељево **складиште**.)

3. a building or compound, used for storing military supplies (such as ammunition, clothing, food, fuel, weapons, etc.)

e.g. *The enemy is resupplied by a network of magazines located in his rear areas.* (Непријатељ се снабдева посредством мреже **складишта** која се налазе у позадини.)

- **Main** – main headquarters.

e.g. *Main is located at grid 675784.* (Главни штаб се налази на координати 675784.)

- **maintenance** – the inspection and repair of equipment and materiel to make sure it is kept in working order, the repair and upkeep of buildings and other facilities, and the continued supply of materiel to forces in the field.

e.g. *Maintenance includes inspection, testing, servicing, classification as to serviceability, repair, rebuilding, and reclamation.* (Ремонт, **оправка и одржавање** укључују преглед, проверу, сервисирање, класификацију употребљивости, поправку, реконструкцију и рекламације.)

- **malfunction** – a failure to work properly.

e.g. *The accident was due to a malfunction in the steering system.* (Узрок несреће био је **квар** у систему управљања.)

- **man** – to provide personnel to make something work.

e.g. *The battery is manned by six gunners.* (Батерију **попуњавају**, /чине/ шесторица нишанџија.)

- **man-management** – the practice of getting the best out of your soldiers, by treating them with respect and looking after their welfare.

- e.g. *His man-management is very poor.* (Његова **способност руковођења људима** је на веома ниском нивоу.)
- ❑ **man-pack** – to transport something using people (as opposed to animals or vehicles or aircraft or boats).
e.g. *The ammunition will have to be man-packed.* (Наоружање ће морати да **пренесе људи**.)
- ❑ **man-portable** – designed to be carried by one or more persons.
e.g. *The enemy is equipped with man-portable boats.* (Непријатељ је опремљен **преносивим чамцима**.)
- ❑ **МАРЕХ** – map exercise – an exercise involving command elements of a grouping in which a tactical scenario is played out on a map.
e.g. *МАРЕХ is going to take place from August 5th – 15th.* (**Штабна вежба на картама** одржати ће се од 5. до 15. августа.)
- ❑ **marshal** – to direct and organize vehicles at an assembly point or any other place where a lot of vehicles are gathered.
e.g. *We'll need some NCOs for marshalling the vehicles.* (Биће нам потребно неколико подофицира за **прикупљање возила**.)
- ❑ **matching arrangements** – (peace-keeping) partnerships arrangements between Member States with complementary strengths.
e.g. *Matching arrangements are established between those willing to provide troops and those willing to provide equipment for deployment; such matching arrangements should extend to training, not exclusively on designated equipment.* (**Споразум о сарадњи** успоставља се између оних који су вољни да обезбеде снаге и оних који су вољни да обезбеде опрему за размештање; ово може да обухвати и обуку, не искључиво из употребе планиране опреме.)
- ❑ **material** – 1. any substance from which things can be made.
e.g. *This armour is made of steel and other materials.* (Овај оклоп се прави од челика и других **материјала**.)
2. a fabric or cloth
e.g. *The new uniforms are made of flame-resistant material.* (Нове униформе се праве од **тканине** отпорне на ватру.)
3. information or data
e.g. *This material is classified secret.* (Овај **материјал** спада у поверљив.)
- ❑ **materiel** – equipment and supplies (as opposed to personnel).
e.g. *Logistics involves the purchase, transport and storage of materiel.* (Логистика укључује набавку, транспорт и складиштење **опреме и материјалних средстава**.)
- ❑ **maul** – to inflict a lot of casualties (Note: normally used in the passive).
e.g. *The brigade was badly mauled.* (Бригада је **претрпела велике губитке**.)
- ❑ **МВА** – **main battle area** – the part of a battlefield or operational area in which most of the activity is taking place.
e.g. *Currently, MBA is 10km north of Kabul.* (Тренутно, **главна зона борбених дејстава** налази се 10 km северно од Кабула.)
- ❑ **MDPU** – **mail and diplomatic pouch unit**
e.g. *MDPU is in charge of the mail and documents dispatched through the diplomatic pouch.* (**Одељење за дипломатску пошту** задужено је за слање поште и докумената дипломатским каналима.)
- ❑ **MEDEVAC** – **medical evacuation** – the evacuation of a person due to illness rather than injury.
e.g. *We need to arrange a MEDEVAC in due time.* (Треба да организујемо **медицинску евакуацију** правовремено.)
Note: (verb) e.g. *He was MEDEVACed because he had malaria.* (**Евакуисан** је јер је имао маларију.)
- ❑ **mess** – 1. a place where servicemen and servicewomen of equal or similar rank eat and relax together.
e.g. *There is enough time for us to have a coffee in the mess.* (Има довољно времена за кафу у **кантини**.)
2. a meal.
e.g. *He's at mess.* (На **доручку/ручку/вечери** је.)
- ❑ **МЕТТ-Т** – **mission, enemy, terrain, troops available, time**
e.g. *METT-T are factors which a commander must consider in planning.* (**Задатак, непријатељ, терен, расположиве снаге, време** су фактори које командант мора да узме у обзир при планирању.)
- ❑ **MIA** – **missing in action**
e.g. *MIA refers to a combatant of unknown whereabouts during military operations.* (**Нестао у дејствима** – односи се на војника коме се губи траг у току војних операција.)
- ❑ **mission creep** – alteration to an original mission, in response to a changing situation (for example: troops being deployed to a disaster area to help in the rescue work, and then having to assist the local authorities in restoring order because rioting has broken out over a shortage of food).
e.g. *Insurgency brought about a mission creep.* (Масовни отпор је довео до **промене плана задатка**.)
- ❑ **MLC** – **military load classification** – a standard system in which a route, bridge or raft is assigned class number(s) representing the load it can carry; vehicles are also assigned class number(s) indicating the minimum class of route, bridge or raft they are authorized to used.
e.g. *Who is in charge of MLC?* (Ко је задужен за **класификовање носивости**?)
- ❑ **momentum** – the forward movement of an advance or attack.
e.g. *If do not take that position immediately, the whole attack will lose momentum.* (Ако одмах не заузмемо тај положај, читав напад ће изгубити на **силини/темпу**.)
- ❑ **mount** – 1. (of attacks, campaigns, operations, etc.) to plan, prepare and carry out.
e.g. *This is the biggest operation which has ever been mounted by the allies.* (Ово је највећа операција коју су савезници икада **извели**.)
2. (of weapons and other equipment) to attach to a supporting structure.
e.g. *This machine-gun can be mounted on a tripod.* (Овај **митраљез** може да се **постави** на треножац.)
3. to get into a high vehicle.
e.g. *He was shot as he was mounting his tank.* (Погођен је док се **пењао** на тенк.)
- ❑ **mounting area** – a place where forces are assembled ready to be moved to the scene of an operation.
e.g. *ETD from the mounting area is 1000hrs.* (Очекивано време поласка из **рејона прикупљања пред операцију** је 10 часова.)
- ❑ **МОУТ** – **military operations in urban terrain**
e.g. *MOUT is tactically complicated to carry out.* (**Војне операције у градској средини** су тактички компликоване за извођење.)

- ❑ **MRE – meal ready-to-eat** – American-produced individual ration of food.
e.g. *How many MREs are supposed to be delivered to our unit?* (Колико **готових оброка** је предвиђено за нашу јединицу?)
- ❑ **muster** – 1. to assemble troops.
e.g. *They mustered all available forces.* (**Прикупили су** све расположиве снаге.)
2. (of troops) to come together.
e.g. *B Company will muster at 0800hrs.* (Чета Б ће се **окупити** у 8 часова.)
- ❑ **mutiny** – a rebellion by servicepeople against the military authorities.
e.g. *The mutiny has spread to other units.* (**Побуна** се проширила на остале јединице.)

N

- ❑ **N, n – November** – the fourteenth letter of the phonetic alphabet.
- ❑ **NAAFI – Navy, Army and Air Force Institutes (BrE) / NATEX – NATO Exchange / PX – Post Exchange (AmE)** – 1. an organization responsible for the welfare of people in the services.
e.g. *NATEX provides shops and other services for personnel on some NATO bases.* (**Војнотрговинска служба** обезбеђује продавнице и остале услуге за састав у неким базама НАТО-а.)
2. a bar, canteen or shop which is run by the NAAFI/NATEX.
e.g. *Let's have a NAAFI break.* (Хајдемо на паузу у **кантину**.)
- ❑ **natural features** – hills, ridges, rivers, valleys, woods, etc.
e.g. *In tactical planning, we must consider both natural and man-made features of the terrain.* (Приликом тактичког планирања морамо размотрити и **природне** и вештачке **одлике** терена.)
- ❑ **NBC suit/Noddy suit** – special clothing, which provides protection from radioactive fallout and biological and chemical weapons.
e.g. *In case of high NBC state, NBC suits must be ready for use.* (У случају велике вероватноће АБХ напада, **АБХ одела** морају бити спремна за употребу.)
- ❑ **NCO – non-commissioned officer** – (informal) **non-com** – an enlisted person promoted from the ranks, in any of the gradations of corporal or sergeant.
e.g. *He sent a squad of men with an NCO to investigate.* (Послао је одељење под командом **подофицира** да изврше истрагу.)
- ❑ **ND – negligent discharge/accidental discharge** – the unintentional firing of a weapon.
e.g. *He was killed by his comrade's negligent discharge.* (Погинуо је од **случајног метка** свог саборца.)
- ❑ **negative** – 1. incorrect
e.g. *That is negative.* (То **није тачно**.)
2. (radio terminology) that is incorrect.
e.g. *„Hullo 23D this is 2, are you in position, over?“*
„23D, negative, over“

(„Хало 23 Делта, овде 2, да ли сте на положају, пријем?“
„23 Делта, **нисам**, пријем“.)

- ❑ **negligence** – a lack of attention or proper care; a failure to carry out correct procedure.
e.g. *The device malfunctioned because of negligence by the operator.* (Уређај није исправно радио због **немарности /пропушта** оператера.)
- ❑ **negotiated access** – a process in which humanitarian organizations negotiate with one warring party the right to deliver a specified number of aid shipments, along a specified route, to a population in need (usually in exchange for helping other groups less in need at the request of the warring party), instead of demanding unhindered access and delivery of relief aid strictly according to need.
e.g. *Negotiated access is sometimes criticized as it facilitates the incorporation of relief aid into military strategies.* (**Споразумни приступ** се понекад критикује јер олакшава укључивање хуманитарне помоћи у војну стратегију.)
- ❑ **next of kin** – a person closest living relative, who must be informed in the event of death or injury or other misfortune.
e.g. *For most married people, the next of kin is their wife.* (Већини ожењених **најближи сродник** /коме се јавља за несрећан случај/ јесте супруга.)
- ❑ **NGO – non-governmental organization** – a humanitarian organization, which is not sponsored by any particular government, and can thus claim neutral status in a war zone.
e.g. *Several NGOs are already established in the region.* (Неколико **невладиних организација** је већ установљено у том региону.)
- ❑ **nickname** – a number used to denote a location on the ground.
e.g. *Have you written down all the nicknames you might need?* (Да ли си записао све **бројчане ознаке** које би ти могле бити потребне?)
- ❑ **night-capable** – able to be used in darkness.
e.g. *This equipment is night-capable.* (Ову опрему је **могуће користити ноћу**.)
- ❑ **Nissen hut** – a semi-permanent structure with a curved roof of a corrugated iron which extends down to ground level.
e.g. *Your objective is the group of Nissen huts at the northern end of the airfield.* (Ваш циљ је група **монтажних барака** на северном крају аеродрома.)
- ❑ **NLT – not later than**
e.g. *A Company requests fuel replenishment NLT 1645hrs.* (Чета А захтева попуну горивом **најкасније до 16.45 часова**.)
- ❑ **NODUF/noduf** – radio terminology indicating that the message refers to a real situation rather than an exercise scenario.
e.g. *22 has just sent a noduf message saying that someone has been shot.* (22 је управо послао поруку **о стварној ситуацији**, у којој се каже да је неко погођен.)
- ❑ **no-go area** – an area which is too dangerous for routine patrolling by security forces or peacekeepers.
e.g. *The eastern part of the town is now a complete no-go area.* (Источни део града је сада потпуно **небезбедна зона**.)
- ❑ **NTM – notice to move** – a period within which a person or a unit must be ready to move.
e.g. *We were at five minutes' notice to move.* (Имали смо **петоминутно упозорење за покрет**.)

- ❑ **nuclear deterrent/deterrence** – the possession of nuclear weapons in order to deter an attack by a foreign power (i.e. discourage the enemy's attack).
e.g. *Nuclear deterrents are widely used in modern warfare.* (Претње нуклеарним оружјем веома су распрострањене у модерном ратовању.)
- ❑ **nuke** – a nuclear weapon; to attack with nuclear weapons.
e.g. *They threatened to nuke us.* (Претили су да ће да нас нападну нуклеарним оружјем.)

O

- ❑ **O, o – Oscar** – the fifteenth letter of the phonetic alphabet.
- ❑ **objective** – 1. something which must be accomplished or achieved
e.g. *Our first objective is to improve radio security throughout the brigade.* (Наш први циљ/задатак јесте да побољшамо радио-безбедност у целој бригади.)
2. a location or position which must be destroyed or captured.
e.g. *Our next objective is the enemy OP at grid 668526.* (Наш наредни циљ јесте непријатељева осматрачница на координати 668526.)
- ❑ **obstacle course** – a training area where soldiers have to get past various obstacles such as ditches or high walls as quickly as possible.
e.g. *Obstacle course is a constituent part of BCT.* (Полигон са препрекама јесте саставни део основне борбене обуке.)
- ❑ **obstruct** – 1. to make it difficult or impossible for a person or vehicle to pass.
e.g. *The road was obstructed by a burning tank.* (Тенк који је горео блокирао је пут.)
2. to make it difficult or impossible for a person to carry out a task or duty.
e.g. *He was constantly obstructed by his platoon commander.* (Стално га је ометао његов командир вода.)
- ❑ **OC – officer commanding** – an officer commanding a company or equivalent-sized grouping.
e.g. *His OC showed great understanding concerning his personal problems.* (Командир је показао велико разумевање за његове личне проблеме.)
- ❑ **offence** – 1. (more often: **offensive**) an aggressive military action (such as advance, attack, invasion, etc.)
e.g. *The country has been condemned for its use of offence to control the indigenous population.* (Земља је доживела осуду због употребе силе ради контроле над побуњеним становништвом.)
2. an illegal act.
e.g. *He has committed several offences.* (Починио је неколико преступа.)
- ❑ **office** – 1. room used for administrative and clerical work.
e.g. *The CO's office has to be redecorated.* (Командантова канцеларија мора да се преуреди.)
2. an administrative or supervisory position within an organization.
e.g. *He is unsuitable for this office.* (Неподесан је за тај положај.)
- ❑ **officer of the watch** – an officer on duty.

e.g. *The list of the officers of the watch is available in room 8.* (Списак дежурних официра доступан је у канцеларији број 8.)

- ❑ **off limits/OOB – out of bounds** – prohibited (to the persons specified).
e.g. *This pub is off limits to officers and NCOs.* (Овај паб је забрањен за официре и подофицире.)
- ❑ **O Group – Orders group** – 1. a meeting, where a commander issues operational orders to subordinate commanders.
e.g. *The O Group is at 2200hrs.* (Састанак командантске/командирске групе којој се издаје заповест јесте у 22.00 часа.)
2. people who attend an O Group.
e.g. *The O Group was informed that the CO had been killed.* (Командантска група је обавештена да је командант погинуо.)
- ❑ **OOTW – operations other than war** – peacekeeping operations.
e.g. *OOTW are military activities during peacetime and conflict that do not necessarily involve armed clashes between two organized forces.* (Мировне операције/неборбена дејства јесу војне активности у миру и рату које не подразумевају оружане сукобе између две организоване силе.)
- ❑ **OP – observation post** – 1. a covert position from which an area of ground may be observed.
e.g. *An enemy OP has been located at grid 882014.* (Непријатељева осматрачница је лоцирана на координати 882014.)
2. troops occupying an observation post.
e.g. *All of the OP were captured.* (Целокупно људство на осматрачници је заробљено.)
- ❑ **ORBAT – order of battle** – identification, strength, command structure and disposition of the personnel, units and equipment of any military structure.
e.g. *ORBAT is defined in tables of organization and equipment.* (Борбени поредак се дефинише у табелама организације и опреме.)
- ❑ **ordnance** – military equipment and supplies in general; weapons and munitions.
e.g. *All the aircraft carried heavy ordnance.* (Сви ваздухоплови су носили тешко наоружање.)
- ❑ **outflank** – to maneuver around an enemy's flank.
e.g. *The enemy are outflanking us on the left.* (Непријатељ нас обилази с леве стране.)
- ❑ **outpost** – a small detachment of troops placed at a distance from the main force, in order to provide warning of an approaching enemy.
e.g. *All the outposts have withdrawn to the main position.* (Све јединице предстраже повукле су се на главни положај.)
- ❑ **out-survey/marching-out survey** – physical verification of all contingent owned stores, equipment and vehicles and UN owned accountable items upon rotation of a contingent.
e.g. *Out-survey is carried out by the contingent as well as by UN experts who assess the actual value of the equipment as it leaves the mission area.* (Преглед после напуштања рејона обављају сам контингент и експерти УН-а, који процењују стварну вредност опреме.)

Р

- **P, p** – **Para** – the sixteenth letter of the phonetic alphabet.
- **parade ground/square** – a large area near a barracks, where troops can parade.
e.g. *The passing-out ceremony followed by a parade was held at the parade square.* (Завршна церемонија и парада одржане су на **зборном месту**.)
- **parole** – the release of a prisoner on the condition of a promise made by that prisoner (e.g. that they will no longer fight against the army which captured them).
e.g. *He was released on parole.* (Пуштен је **условно**.)
- **pass** – (verb) 1. to go past something.
e.g. *We passed the fuel dump an hour ago.* (**Прошли смо поред** складиште горива пре један сат.)
2. to move on.
e.g. *We passed through the village without stopping.* (**Прошли смо кроз** село без заустављања.)
3. to hand something to another person.
e.g. *Pass me that map, please.* (**Додај** ми ту карту, молим те.)
4. to approve or allow something.
e.g. *I have passed your application to join the Mortar Platoon.* (**Одобрио** сам вашу молбу за премештај у минобачачки вод.)
5. to complete an examination or test successfully.
e.g. *You have passed the sergeants' exam.* (**Положио** си под-официрски испит.)
(noun) 1. a document authorising the holder to do something.
e.g. *Show me your leave pass, please.* (**Покажите** ми вашу **дозволу** за излазак, молим вас.)
2. a narrow route through mountainous country.
e.g. *The enemy had blocked all the passes through the mountains.* (Непријатељ је блокирао све **пролазе** кроз планину.)
3. an approach flight towards a target made by an attacking aircraft.
e.g. *We hit the tank on our second pass.* (**Погодили** смо тенк у другом **прелету**.)
- **path** – 1. a small track, which has been made artificially, or simply by people walking along it over a long period.
e.g. *The guide led the group along steep mountain paths.* (Водич је предводио групу уз стрме планинске **стазе**.)
2. a line along which something travels.
e.g. *The path of a missile has to be strictly designated.* (**Путања** ракете мора се јасно одредити.)
- **patrol** – 1. a detachment of soldiers or vehicles sent out by a larger unit to carry out a specific task.
e.g. *The patrol was ambushed as it entered the village.* (**Патрола** је упала у заседу док је улазила у село.)
2. a covert or overt task carried out by a small detachment of soldiers or vehicles.
e.g. *We will have to mount a patrol to check the route.* (Мо-раћемо да изведемо **акцију патролирања** да бисмо проверили правац.)
3. an act of walking or driving around an area on a regular basis in order to deter or prevent illegal or hostile activity.
e.g. *There are regular enemy patrols along this route.* (Непри-јатељеве **патроле** су редовне дуж овог правца.)
- **payload** – 1. ordnance and equipment carried by an aircraft.
e.g. *This fighter is capable of carrying an enormous payload.* (Овај ловац може да носи огроман **корисни терет**.)
2. a type of ordnance delivered by a missile (such as bomblets, chemical agent, high explosive, etc.)
e.g. *This missile is designed to carry a variety of payloads.* (Ова ракета је пројектована за ношење различитих типова **наоружања**.)
- **perimeter (defence)** – an outer boundary of a fortified or de-fended area.
e.g. *They strengthened the perimeter fence with barbed wire.* (Појачали су **предњи крај кружне одбране** бодљика-вом жицом.)
- **PGM – precision guided munitions** – refers to bombs, mis-siles and artillery projectiles with a single-shot kill probabilities from ten to one hundred times greater than unguided munitions.
e.g. *PGM reduce the circular error probability.* (**Прецизно вођена муниција** смањује вероватноћу радијалне гре-шке.)
- **phase line** – an imaginary line (often defined by a topographi-cal feature, such as road), used as reference point or objective during movement.
e.g. *The company crossed Phase Line Charlie at 1345hrs.* (Чета је прешла **регулативну/контролну линију** у 13.45 часова.)
- **picket/picquet** – 1. a small group of soldiers sent out to watch for the enemy or to cover the activities of other troops.
e.g. *It was necessary to place pickets along the route.* (Било је неопходно поставити **пред/стражу** дуж пута.)
2. a metal stake used in the revetting of trenches and other fortifications.
e.g. *It is necessary to deploy pickets on the high ground.* (Неопходно је да се постави **коље** на узвишењу.)
- **P-INFO – public information.**
e.g. *P-INFO is a department responsible for dealing with the media.* (**Центар за односе са јавношћу** одговоран је за контакте са медијима.)
- **(the) Pink** – a document containing the planned or probable se-quence of events for military exercise.
e.g. *The Pink should be carefully considered.* (**Радни план** треба пажљиво размотрити.)
- **plot** – 1. to make a secret plan to carry out an illegal act.
e.g. *They were plotting a coup.* (**Ковали** су **заверу** о изво-ђењу преврата.)
2. to plan a course or route on a chart or map.
e.g. *He plotted a course between the islands.* (**Означио** је правац између острва.)
- **point** – (noun) 1. a sharp or tapered end.
e.g. *The point of my pencil has broken.* (**Врх** моје оловке се сломио.)
2. a location.
e.g. *They found a suitable point to dump the ammunition.* (Нашли су погодна **место** за складиштење муниције.)
3. a precise moment.
e.g. *It was at this point that he decided to withdraw.* (У **овом тренутку** решио је да се повуче.)
4. the reason or purpose.

- e.g. *There was no point in continuing the patrol.* (Није било **сврхе/смисла** наставити са патролирањем.)
5. an important factor.
- e.g. *The point is that we are short of ammunition.* (**Суштина** је у томе да смо остали без муниције.)
6. the leading soldier, vehicle or unit in a formation.
- e.g. *The point was hit in the first exchange of fire.* (**Претходница** је погођена у првој размени ватре.)
- (verb) 1. to indicate with finger, hand or other object.
- e.g. *He pointed at the wood.* (**Показао** је на шуму.)
2. to direct or aim a weapon.
- e.g. *He pointed his gun at the officer.* (**Усмерио** је пушку на официра.)
- ❑ **POL (service) – petroleum, oil and lubricants (service)**
e.g. *The term POL includes all petroleum and associated products used by the armed forces.* (Термин **гориво и мазиво** укључује нафту и нафтне деривате које користе оружане снаге.)
- ❑ **post** – 1. to assign a serviceman or servicewoman to a new grouping or location.
e.g. *I've been posted to Belgium.* (**Постављен** сам на службу у Белгији.)
2. to position soldiers for a task.
e.g. *The sentries have been posted.* (Стражари су **постављени на положаје**.)
- ❑ **POW – prisoner of war** – a detained person as defined in the Geneva Convention.
e.g. *A POW is the person captured by the armed forces of the enemy while engaged in combat under orders of his government.* (**Ратни заробљеник** јесте особа коју, у периоду ангажовања у борби по налогу сопствене владе, заробе непријатељеве оружане снаге.)
- ❑ **pre-emptive strike** – an act of attacking a potential enemy force before it attacks your own forces or territory.
e.g. *They are getting ready for a pre-emptive strike.* (Спремају се за **превентивни напад**.)
- ❑ **prepositioning** – placing military units, equipment, or supplies at or near the point of planned use or at a designated location.
e.g. *Prepositioning is done in order to reduce reaction time, and to insure timely support of a specific force during initial phases of an operation.* (**Претпозиционирање** се предузима да би се смањило време реаговања и да би се обезбедила правовремена подршка одређених снага у почетној фази операције.)
- ❑ **presence patrol** – a patrol conducted for the purpose of reminding people that there is a military presence in the area.
He was engaged in the presence patrol. (Био је ангажован у **патроли упозоравања на војно присуство**.)
- ❑ **preventive diplomacy** – action to prevent disputes from arising between parties and prevent existing disputes from escalating into conflicts.
e.g. *Preventive diplomacy involves the peaceful resolution of disputes before they develop into armed conflict.* (**Превентивна дипломатија** укључује мирно решавање неспоразума пре него што они прерасту у оружани сукоб.)
- ❑ **PSYOPS – psychological operations** – planned psychological operations activities in peace and war directed to enemy, friendly, and neutral audiences in order to influence attitudes and behavior affecting the achievement of political and military objectives.
- e.g. *PSYOPS are designed to lower the enemy's morale (such as the use of leaflets, radio transmissions, etc.).* (**Психолошка дејства** примењују се ради смањења морала непријатеља, нпр. употребом летака, радио-емисијама, итд.)
- ❑ **PT – physical training** – activities and exercises designed to improve or maintain physical fitness.
e.g. *PT is supervised by a PTI (physical training instructor).* (**Физичку обуку** изводи инструктор.)
- ❑ **pull back** – to withdraw.
e.g. *We were forced to pull back.* (Били смо присиљени да се **повучемо**.)
- ❑ **pull out** – to abandon a position.
e.g. *The enemy is pulling out.* (Непријатељ се **извлачи**.)
- ❑ **pursue** – to follow a retreating or withdrawing enemy force, with the intention of destroying or capturing as much of it as possible.
e.g. *We were too exhausted to pursue the enemy into the mountains.* (Били смо сувише исцрпљени да бисмо **гонили** непријатеља у правцу планина.)
- ❑ **push on** – to move forwards as fast as possible.
e.g. *Our aim is to push on as fast as possible to capture the capital.* (Наш циљ јесте да **напредујемо** што брже можемо да бисмо заузели престоницу.)

Q

- ❑ **Q, q – Quebec** – the seventeenth letter of the phonetic alphabet.
- ❑ **quarter** – (noun) 1. a house or flat provided for married personnel and their families.
e.g. *We've got a lovely quarter.* (Имамо диван **смештај**.)
2. sparing an enemy's life on condition that he surrenders.
e.g. *Quarter was neither suspected nor given.* (**Милост** се није ни очекивала, нити је дата.)
3. (plural) living accommodation on a military base
e.g. *He is in his quarters.* (Он је у својим **просторијама**.)
(verb) 1. (someone on someone) – to provide accommodation for someone in another person's house.
e.g. *He was quartered on the local priest.* (Био је **смештен** код локалног свештеника.)
- ❑ **quartering** – providing shelter for troops, headquarters, establishments and supplies.
e.g. *Who is in charge of quartering?* (Ко је задужен за **смештај**?)
- ❑ **Q-matters** – logistics and battalion level (i.e. those dealt with by the quartermaster or company quartermaster sergeants.)
e.g. *Quartermaster service is in charge of Q-matters.* (Интендантска служба је задужена за **интендантска питања**.)
- ❑ **quartermaster stores** – accommodation equipment
e.g. *Quartermaster stores include: sleeping bags, cots, mosquito netting, wardrobes, tables, desks, chairs, blankets, sheets, disinfectants, fumigants, chemical toilets, paper products, garbage bags, water and fuel cans, crockery, cutlery, batteries, butane gas, etc.* (**Интендантска опрема** укључује: вреће за спавање, пољске лежајеве, мреже против комараца, ормаре, столове, клупе, столице, ћебад, постељину, средства за дезинфекцију, санитарну опрему, папирне производе, корпе за отпатке, резервоаре за воду и гориво, посуђе и есцајг, батерије, бутан гас, итд.)

- **QRA – quick reaction alert** – an air force state of readiness, where aircraft are prepared to take off and go into action at very short notice.
e.g. *The squadron is on QRA.* (Ескадрила је у **стању борбене готовости**.)

R

- **R, r – Romeo** – the eighteenth letter of the phonetic alphabet.
- **radio silence** – a state when no one is allowed to transmit on the radio.
e.g. *Radio silence was imposed at 1000hrs and lifted at 1400hrs.* (**Радио-ћутање /забрана радио-везе/** ступило је на снагу у 10.00 часова, а укинато у 14.00 часова.)
- **raise** – 1. to lift or put an object into a higher position.
e.g. *The tank raised its gun barrel.* (Топовска цев на тенку је **подигнута**.)
2. to promote to a higher rank.
e.g. *He was raised to corporal.* (**Унапређен** је у чин десетара.)
3. (radio terminology) to establish radio contact with another call sign.
e.g. *I can't raise 22B.* (Не могу да **успоставим везу** са 22Б.)
- **rally** – to reassemble after a period of confusion.
e.g. *The platoon rallied at the edge of the village.* (Вод се **сакупио** на крају села.)
- **range** – 1. the maximum distance that a weapon can fire.
e.g. *This missile has a range of 100 kilometers.* (Ова ракета има **домет** 100 километара.)
*This tank is **in/within range**.* (Овај тенк је у **домету**.)
*That tank is **out of range**.* (Овај тенк је **ван домета**.)
2. the distance between a weapon and its target.
e.g. *He destroyed the tank at a range of 200 meters.* (Уништио је тенк на **удаљености** од 200 метара.)
3. an area of ground used for shooting practice.
e.g. *The shooting range is behind the main building.* (**Стреlišте/полигон** је иза главне зграде.)
- **rank** – 1. an official title indicating a service person's position in the military hierarchy.
e.g. *He holds the rank of lieutenant colonel.* (Има чин потпуковника.)
*I'll have to **pull rank** on you over this matter.* (Мораћу да се **позовем на чин** у вези са овим.)
2. (plural)
e.g. *He was reduced to the ranks.* (**Враћен је у нижи чин**.)
He rose through the ranks to become a general. (**Напредовао је до чина генерала**.)
3. a parade formation, in which men stand side-by-side in a line.
e.g. *Form three ranks!* (**Формирајте три врсте!**)
- **RDF – rapid deployment force** – described as short-notice contingency forces, RDFs can be formed both unilaterally and with partners, and be deployed in situations where their military organization, training, and equipment, such as transport and communications, enable them to cope with a totally civil situation; RDF is the generic term, whereas rapid reaction force is the name given to various specific formations.

e.g. *RDF activities range from disaster relief (earthquakes, floods etc), to humanitarian relief (famines), to operations to maintain the peace by separating warring sides, to actual warfare.* (Активности **снага за брзо размештање** обухватају помоћ у случају природних катастрофа /земљотреса, поплава, итд./, те хуманитарну помоћ /проблем глади/, операције за очување мира раздвајањем зараћених страна и само вођење ратних дејстава.)

- **RECCE – reconnaissance** – 1. an examination or survey of ground or a specific location, in order to plan an operation or task; an act of examining terrain in order to identify suitable routes and give warning of natural and man-made obstacles.

e.g. *He carried out a detailed reconnaissance of the enemy position.* (Извршио је детаљно **извиђање** непријатељевог положаја.)

We need to carry out a recce of the bridge. (Треба да извршимо **извиђање** моста.)

2. an act of looking for the enemy.

e.g. *Reconnaissance by fire is the act of firing at likely enemy positions, in order to cause the enemy force to reveal their location by moving or by returning fire.* (**Извиђање** ватром је гађање вероватних непријатељевих положаја да би се непријатељ изазвао да открије положај померањем или узвраћањем ватре.)

3. reconnaissance units

e.g. *Enemy reconnaissance has been sighted to the east of the village.* (Непријатељева **извиђачка јединица/група** уочена је источно од села.)

- **recover** – 1. to become healthy after illness or injury.

e.g. *He's recovering from his wounds.* (**Опоравља се** од рана.)

2. to find and bring back.

e.g. *The crew of the helicopter which was brought down have all been recovered.* (Целокупна посада обореног хеликоптера је **извучена**.)

3. to collect a damaged or broken-down vehicle and bring it back for repair.

e.g. *The tank has been recovered.* (Тенк је **извучен**.)

- **redeploy** – 1. to deploy to a new location.

e.g. *We redeployed to a position south of the hill.* (**Дислоцирали** смо се на положај јужно од брда.)

2. to deploy into a different tactical formation.

e.g. *They redeployed into columns.* (**Прегруписали** су се у колоне.)

- **redeployment phase** – logistics; fifth and final phase in a peace-keeping operation, during which the mission is phased out.

e.g. *Redeployment phase includes stores drawdown, out-survey procedures and transportation planning.* (**Фаза премештања** укључује попис залиха, преглед и планирање транспорта.)

- **rehearse** – to practise carrying out an operation or task, before doing it for real.

e.g. *The brigade rehearsed the passage of lines in some fields outside the town.* (Бригада је **увежбавала** пролазак кроз борбене поретке на пољима ван града.)

- **release** – 1. to let a prisoner go free.

e.g. *We captured the camp and released the prisoners.* (Заузели смо логор и **ослободили** заробљенике.)

2. to remove a control or restriction.

- e.g. *He released the safety catch on his rifle.* (**Откочио** је осигурач на пушци.)
3. to allow a substance to come out.
- e.g. *The missile released a chemical agent over our position.* (Ракета је **испустила** хемијски агенс на наш положај.)
- **relief** – 1. (**aid**) an act of providing assistance or support.
- e.g. *Providing humanitarian relief is one of the most significant aspects of PKO.* (Пружање хуманитарне **помоћи** јесте један од најзначајних видова мировних операција.)
2. an act of destroying or driving off an enemy force which has surrounded another friendly force or is besieging or investing a friendly town or city.
- e.g. *He took part in the relief of the city.* (Учествовао је у **ослобађању** града.)
3. an act of taking over a duty or a task from another person or unit.
- e.g. *My relief is at 2000hrs.* (Моја **смена** је у 20.00 часова.)
- **replenishment/replen** – an act of providing fresh supplies (such as ammunition, food and water, fuel, etc.)
- e.g. *Replenishment is most commonly carried out on a regular basis and sometimes on request.* (**Попуна залиха** се најчешће обавља редовно, а понекад по захтеву.)
- **requisition** – to replenish stocks and obtain new items required by contingents.
- e.g. *Requisition takes place at the service and supply points of the PK force.* (**Требовање** се врши на сервисним и снабдевачким местима мировних снага.)
- **residual force** – a small security force which remains in a war zone after hostilities have ended and the main force has withdrawn.
- e.g. *The basic task of the residual force in this area is providing security.* (Основни задатак **преосталих снага** у овој области јесте обезбеђење.)
- **retreat** – 1. an act of retreating.
- e.g. *The enemy forces are in retreat. The retreat is accompanied by huge losses.* (Непријатељеве снаге су у фази **повлачења**. **Повлачење** је праћено огромним губицима.)
2. a ceremony to signify the close of the working day in barracks (usually around 1800hrs.) when the flags are lowered.
- e.g. *If you are visiting a British barracks and you hear 'Retreat' being blown on the bugle, it is good manners to stop what you are doing and stand still until the call has finished.* (Уколико посетите британску касарну и чујете **звук трубе који најављује повечерје**, пристојно је прекинути са активностима и стати мирно док звук не престане.)
- **revetment**; a protective wall (dirt, sandbags, etc.) for gun emplacements and other equipment or personnel; any earthwork that affords protection against explosive (tank dikes fuel tanks and ammo dumps); on an airfield, pad where combat aircraft are parked (outside of HAS (hardened aircraft shelter)), surrounded by concrete blast-walls or screens, or by earth mounds, as a protection against bomb blast.
- e.g. *Pickets are used in the revetment of trenches and other fortifications.* (Коље се користи за **ојачавање** ровова и других утврђења.)
- **ROE – rules of engagement** – directives issued by PKO that specify the way how units in PKOs have to act with hostile parties and the population.
- e.g. *ROE comprise a set of rules governing the firing of weapons and use of force by soldiers.* (**Правила ангажова-**
- ња/начини дејства ватром** обухватају низ правила која се односе на гађање и употребу силе.)
- **roger** (radio terminology) – 1. that is correct
- e.g. *'Hello 22, this is 2, confirm that you are at the RV, over.'*
'2, roger, out.'
- („Хало 22, овде 2, потврди да си на месту састанка, пријем“
„2, **све је у реду**, крај.“)
2. I have understood your instructions.
- e.g. *'Hello 22, this is 2, move now, over.'*
'2, roger, out.'
- („Хало 22, овде 2, сада крени, пријем“
„2, **разумем**, крај“.)
- **RPV – remotely piloted vehicle**
- e.g. *A RPV is controlled and directed from afar during its mission, whereas a UAV (an unmanned aerial vehicle) is preprogrammed for a mission and executes it without further intervention.* (**Летелица са даљинским управљањем** контролише се и њом се управља из даљине у току операције, док је беспилотна летелица унапред програмирана за операцију и извршава је без даљих интервенција.)
- **R&R – rest and recuperation** – a period of holiday taken during operational duty.
- e.g. *American troops come to the resort for a period of R&R.* (Амерички војници су стигли у одмаралиште на **рекреативни опоравак**.)
- **RRF – rapid reaction force** – name of various specific formations: one set up by NATO, another created to support UNPROFOR, another proposed under UNSAS (UN Special Air Service); the generic term used for this type of formations is „rapid deployment force“.
- e.g. *RRF is a multinational combined-arms force under the command of the EU. Its main role is peacekeeping.* (**Снаге за брзо реаговање** су мултинационалне снаге здружених родова под командом ЕУ. Њихова основна улога је очување мира.)
- **RTD – return to duty** – (after completion of a medical treatment).
- e.g. *Here's the RTD list for 7 battalion.* (Ово је списак **повратника** у Седми батаљон.)
- **run** – 1. to move quickly on foot.
- e.g. *He ran as quickly as he could.* (**Трчао** је што је брже могао.)
2. to manage something.
- e.g. *He is running the mortar course.* (**Води** курс руковања минобацачима.)
- **RV – rendezvous** – a place where people have agreed to meet up with each other.
- e.g. *We made a secret rendezvous at grid 735426.* (**Место** нашег тајног **састанка** било је на координати 735426.)

S

- **S, s – Sierra** – the nineteenth letter of the phonetic alphabet.
- **safe haven** – a secure area in which members of an ethnic or sectarian minority can seek safety from the hostility of the main population.
- e.g. *Their movement was limited to the safe haven.* (Њихово кретање је било ограничено на **сигурну зону**.)

- **SALUTE – Size, Activity, Location, Unit, Time, Equipment**
e.g. *SALUTE is an expression used to help soldiers remember the important things to note when observing a situation. („Величина, активност, локација, јединица, време, опрема“* јесте израз који се користи да помогне војницима да запамте оно што је важно при осматрању ситуације.)
- **SAR – search and rescue** – an operation to look for someone and rescue them.
e.g. *SAR involves the use of aircraft, surface craft, submarines, specialized rescue teams and equipment to search for and rescue personnel in distress on land or at sea. (Потрага и спасавање укључују употребу ваздухоплова, пловила, подморница, специјализованих спасилачких тимова и опреме ради трагања за угроженим људством на копну и на мору и њиховог спасавања.)*
- **say again** (radio terminology) – to repeat a message.
Note: On the radio, **repeat** is only used when you want the artillery or mortars to repeat a fire-mission. It is never used when you want someone to repeat a message.
e.g. *‘Hello 2, this is 22. Say again last message. Over.’ („Хало 2, овде 22. Понови последњу поруку. Пријем.“)*
- **scale** – 1. the ratio of size between a map and the area of ground which it represents.
e.g. *Most military maps have a scale of 1:50,000. (Већина војних мапа има **размеру** 1: 50.000.)*
2. a diagram representing distance, which is usually found on the key of a map.
e.g. *Look at the scale to work out how far the village is from here. (Погледајте **скалу/таблицу** да бисте израчунали колико је село удаљено одавде.)*
3. a quantity of ammunition, equipment or weapons, which are allocated to a unit or grouping.
e.g. *Special forces have larger scales of ammunition than normal units. (Специјалне снаге имају веће **норме** муниције него обичне јединице.)*
- **scatter** – 1. to throw or drop objects over a wide area.
e.g. *These shells are designed to scatter leaflets over the enemy lines. (Ове гранате су намењене за **растурање** летака изнад непријатељевих положаја.)*
2. (of a group or crowd) to run away or take cover in different directions.
e.g. *The protesters scattered when we opened fire. (Побуњеници су **се разбежали** када смо отворили ватру.)*
- **secure** – 1. (of ground) to capture or otherwise take possession of a location, and prepare it for defence.
e.g. *The objective has been secured. (Циљ је **утврђен**.)*
2. (of objects) to attach or fasten properly.
e.g. *He secured the field dressing to his webbing. (Причврстио је паковање на реденик.)*
3. to make sure that something happens.
e.g. *The aim of the operation is to secure the release of the hostages. (Циљ операције је да се **осигура** ослобађање талаци.)*
- **seize** – 1. to capture.
e.g. *A Company has seized the objective. (Чета А је **заузела** циљ.)*
2. to take something by force.
e.g. *The security forces have seized a large quantity of explosives. (Снаге безбедности су **одузеле** велику количину експлозива.)*
- **self-sufficient** – a force capable to feed, clothe and house itself during at least the initial period of a crisis or deployment; is distinct from „self-sustaining“.
e.g. *Peace-keeping forces are to be self-sufficient in food-ration items for a period of 60 days from their deployment. (Мировне снаге треба да буду **самосталне/независне** у снабдевању храном у периоду од 60 дана од дана размештања.)*
- **self-sustaining** – self-supporting
e.g. *Self-sustaining concept includes a logistics support for troop contingents in a peace-keeping mission area whereby a country provides some or all logistics support to the contingent on a reimbursable basis. (Концепт **аутономности** укључује логистичку подршку контингентима у зони мировних операција где нека земља обезбеђује део или целокупну логистичку подршку контингенту по принципу надокнаде.)*
- **sentry** – a serviceman or servicewoman assigned to guard a military base or installation; a soldier assigned to watch for any approaching enemy, while others rest or carry out other tasks.
e.g. *A sentry challenged us as we approached the perimeter fence. (Док смо се приближавали огради, **стражар** је повикао: „Ко иде?“)*
- **set up** – 1. to assemble something.
e.g. *We will set up the mortar here. (Склопићемо минобацич овде.)*
2. to establish something at a location.
e.g. *The RAP (regimental aid post) has been set up in the village. (Здравствена станица је **успостављена** у селу.)*
- **SHOOTREP** – shooting report
e.g. *SHOOTREP includes date and time and location of incident, identity of originator, number and type of weapons used, nature of fire (rounds, bursts, spasmodic or sustained), etc. (Извештај о **оружаном инциденту** укључује датум, време и место инцидента, идентитет особе која га је изазвала, број и тип употребљеног оружја, природу ватре /појединачна, рафална, спорадична или непрекидна/, итд.)*
- **show of force** – the deploying of military forces to deter a potential aggressor and to demonstrate UN resolve.
e.g. *Show of force turned out to be extremely useful in the area. (Демонстрација **силе** показала се изузетно корисном у тој области.)*
- **sight** – (noun) 1. the ability to see.
e.g. *They are out of sight. (Нису у **видокругу**.)*
2. a device on a weapon, which is used by a the firer to aim at a target.
e.g. *They are adjusting the sights as required. (Подешавају **нишане** по пропису.)*
(verb) 1. to see something for the first time.
e.g. *The enemy destroyer was sighted on the horizon. (Непријатељев разарач **уочен** је на хоризонту.)*
- **signals** – communications (especially radio).
e.g. *We have captured an enemy signals detachment. (Заробили смо непријатељев одред **везе**.)*
- **site** – a location which is selected for a particular purpose.
e.g. *This would be a good site for the OP. (Ово би била добра **локација** за осматрачницу.)*
- **SITREP – Sit Rep – situation report** – a verbal or written message describing everything of importance which is happening or has happened in a unit’s AOR.

- e.g. *Routine SITREPs are sent to summarize each day's events: number of shooting incidents, activity by the two sides and irregular forces, actions of peacekeeping force and relevant civilian activity.* (Рутински **извештаји о ситуацији** шаљу се ради сумирања свакодневних догађаја: броја оружанних инцидената, активности обеју снага и ирегуларних снага, дејстава мировних снага и релевантних цивилних активности.)
- **small arms** – arms which can be carried, such as rifles, machine-guns and sub-machine guns.
e.g. *Small arms use ammunition up to 20mm.* (**Јако наоружање** користи муницију до 20 милиметара.)
- **SOC** – special operations capable – having sufficient training and expertise to carry out specialised military tasks.
e.g. *He meets all the SOC criteria.* (Задовољава све критеријуме **оспособљености за специјалне операције**.)
- **solution** – 1. a mixture of a solid substance with a liquid.
e.g. *He cleaned the wound with a solution of salt and water.* (Очистио је рану **раствором** соли и воде.)
2. an answer to a problem.
e.g. *We've got a solution to your supply problem.* (Имамо **решење** за проблем снабдевања.)
3. (also: **acquisition/lock-on**) - a moment when the operator of a guided weapon has the target in sights and the guidance system is activated.
e.g. *He achieved a solution on the leading plane.* (**Ухватио/открио** је водећи авион.)
- **SOP – standing/standard operating procedures** – a set of instructions, produced by an arm, grouping or unit, which explain exactly how various duties and tasks should be carried out.
e.g. *SOP detail the political and military situation in the area, staff duties, structure of force, the mandate and methods of operations, the rules applicable to the carriage of weapons, the use of force and the states of alert.* (**Стандардне оперативне процедуре** садрже детаље о политичкој и војној ситуацији у одређеној зони, штабним дужностима, структури снага, трајању и начинима дејстава, правилима ношења оружја, употреби силе и стањима приправности.)
- **sortie** – 1. an operational flight.
e.g. *We lost two aircraft in the last sortie.* (Изгубили смо два авиона у последњем **борбеном лету/авио-полетању**.)
2. a small offensive operation mounted by troops who are occupying a defensive position.
e.g. *We made a sortie while the enemy were reorganizing.* (Извршили смо **јуриш/испад из одбрамбеног положаја** док се непријатељ реорганизовао.)
- **SPG/SPH – self-propelled gun/howitzer**
e.g. *SPG and SPH are artillery pieces, in the form of armoured fighting vehicles.* (**Самоходни топ и самоходна хаубица** јесу артиљеријска оруђа у облику оклопног борбеног возила.)
- **spoiling attack** – an attack mounted on an advancing enemy force in order to disrupt its activities and prevent it carrying out its intentions.
e.g. *H-hour was delayed when the enemy mounted a spoiling attack in 3 Brigade's sector.* (Час напада је одложен када је непријатељ извршио **превентивни напад/испад** у сектору Треће бригаде.)
- **stand by** – to be ready to do something; military command – („**На готовс!**“, „**На своја места!**“)
- e.g. *B Company is standing by to give fire support.* (Чета Б је **у приправности** да пружи ватрену подршку.)
The battalion is on stand-by to deploy to the Gulf. (Батаљон је **спреман** за размештање у Залив.)
- **stand down** – to stop standing by/to
e.g. *The brigade was ordered to stand down.* (Бригада је добила наређење о **престанку борбене готовости**.)
- **stand fast** – to stop what you are doing and wait for further instructions; military command („**Стој!**“)
e.g. *We were ordered to stand fast.* (Наређено нам је **да станемо**.)
- **stand-off weapon** - a weapon that permits the attacking aircraft to launch an attack on the target at a safe distance, usually outside the range of counterfire.
e.g. *One of the most commonly used stand-off weapons is SLAM (stand-off land attack missile).* (Једно од најчешће коришћених **оружја са даљине** јесте даљинска ракета за напад на земаљске циљеве.)
- **stand to** (of a unit or sub-unit) – to be awake and at battle stations, in order to receive an enemy attack; military command – („**К оружју!**“)
e.g. *Stand to is at 0545hrs.* (**Узбуна** је у 05.45 часова.)
- **strength** – 1. a state of being strong; the number of troops, aircraft, ships or vehicles available to a grouping.
e.g. *This projectile will test the strength of the tank's armour.* (Овај пројектил ће тестирати **јачину** тенковског оклопа.)
What is the strength of the army measured by? (Чиме се мери **снага** војске?)
2. **at full strength** – having all the troops, aircraft, ships or vehicles which one should have.
e.g. *We've found out that all the units are at full strength.* (Установили смо да су све јединице **максимално формацијски попуњене**.)
3. **in strength/in force** – in large numbers.
e.g. *The enemy is crossing the river in strength.* (Велики број непријатељевих војника прелази реку.)
4. **on strength** – available to a unit.
e.g. *We have 875 men on strength.* (**На располагању** имамо 875 људи.)
- **supply** – 1. an act of supplying something.
e.g. *He's responsible for the supply of food.* (Одговоран је за **снабдевање** храном.)
2. a quantity of equipment, materiel, etc., which is available for use.
e.g. *We have a large supply of fuel.* (Имамо велику **резерву** горива.)
3. (plural) items which an army needs in order to carry out its tasks; the US distinguishes Class I supplies (subsistence), Class II (clothing, tentage, individual tools), Class III (POL), Class IV (construction), Class V (ammo), Class VI (equipment of troops), Class VII (tanks, artillery, trucks, planes), Class VIII (medical supplies), Class IX (parts and assemblies), Class X (non-military programme supplies).
e.g. *The enemy is short of supplies.* (Непријатељ нема довољно **залиха**.)
- **suppress/neutralize** – to fire at an enemy force, in order to prevent them using their weapons.
e.g. *When suppressing enemy forces, it is not necessary to kill them. The object is simply to make them keep their heads down.*

(При **сузбијању/неутралисању** непријатељевих снага, није их неопходно убијати. Циљ је једноставно – не дозволити им да дигну главу.)

- **surveillance** – 1. any method which can be used to locate the enemy force or observe their activities and movements or listen to their radio transmissions.

e.g. *The general places great importance on good surveillance.* (Генерал придаје велики значај добром **извиђању осматрањем**.)

2. people or equipment involved in surveillance.

e.g. *This manoeuvre is designed to confuse the enemy surveillance patrol.* (Циљ овог маневра јесте да збуни непријатељеву **осматрачку/извиђачку патролу**.)

- **survival area** – a concealed location, to which a unit deploys when war is imminent, because the unit's peacetime location is probably registered as a target and may be attacked as soon as hostilities begin.

e.g. *Survival area has to be determined for each unit.* (**Ратни распоред** се мора одредити за сваку јединицу.)

- **sustainability** – the ability of a force to remain equipped and ready for action during the whole operation.

e.g. *Mobility, survivability and sustainability of all mission contingents vary depending on tasks deployment areas and national support. Medical sustainability is the ability to maintain quality and quantity of treatment and evacuation, and to resupply and replace personnel.* (Покретљивост, способност преживљавања и **издржљивост** свих контингената разликује се у зависности од рејона размештаја и националне подршке. Медицинска издржљивост је способност да се одржи квалитет и квантитет лечења и евакуације, те да се људство попуни и замени.)

- **sustainment phase** – logistics.

e.g. *Sustainment phase is the fourth phase in a peace-keeping operation, during which the logistic support of the contingents (once deployed) are arranged by the UN.* (**Фаза обезбеђивања** јединица јесте четврта фаза мировних операција, током које УН организују позадинску подршку размештених контингената.)

T

- **T, t – Tango** – the twentieth letter of the phonetic alphabet.

- **tail** – 1. the rear elements of a large military force or grouping.

e.g. *The enemy's tail is now extremely vulnerable to air attack.* (Непријатељева **позадина** сада је изузетно рањива на ваздушни напад.)

2. the rear end of an aircraft.

e.g. *Look out! There is a bogey on your tail.* (Пази! На **репу** је непријатељев ловац.)

- **tailing** – a kind of vehicle patrol or mobile surveillance, in which the military observers follow openly a vehicle of interest.

e.g. *I was responsible for tailing and everything went well.* (Био сам задужен за **пратњу** и све је добро прошло.)

- **tailor** – (of forces or units) to fit the need of a particular operation.

e.g. *The next task will be to tailor the battalion for the operation next week.* (Следећи задатак биће **формирање** батаљона за операцију следеће недеље.)

- **task** – (noun) something which must be done.

e.g. *He failed to complete his task.* (Није успео да изврши **задатак**.)

(verb) to allocate a task.

e.g. *B Company has been tasked for this mission.* (Овај задатак је **додељен** чети Б.)

- **teeth arms** – branches of the armed forces which actually fight; opposite to **supporting arms**.

e.g. *Armour, artillery and infantry are teeth arms.* (Оклопне, артиљеријске и пешадијске јединице јесу **борбени родови** војске.)

- **TF – task force** – a temporary grouping of units, under one commander, formed for the purpose of carrying out a specific operation or mission.

e.g. *The government is sending a TF to the area.* (Влада шаље **привремену оперативну тактичку групу** у ту област.)

- **threat** – 1. something which is dangerous or hostile.

e.g. *The irregular forces are posing a major threat to our supply routes.* (Нерегуларне снаге представљају главну **опасност** за наше правце снабдевања.)

2. enemy forces.

e.g. *The main threat is from the east.* (Главна **претња** долази са истока.)

3. a statement declaring a person's intention to do harm.

e.g. *His threats scared everybody.* (Сви су се плашили његових **претњи**.)

- **threaten** – 1. to maneuver against.

e.g. *The enemy is threatening our left flank.* (Непријатељ **угрожава** наше лево крило.)

2. to say that you intend to do harm to someone.

e.g. *He threatened to kill her.* (**Претио** је да ће да је убије.)

- **TOA – transfer of authority** – the action of passing authority over forces from one commander to another, or from a national command to a NATO command.

e.g. *TOA from the UNPROFOR Commander to the IFOR Commander is planned for the next month.* (**Пренос надлежности** са команданта УНПРОФОР-а на команданта ИФОР-а планиран је за следећи месец.)

- **tow** – to move a vehicle, aircraft or ship by pulling it.

e.g. *We had to tow the tank (off) as it lost one of its tracks.* (Морали смо да **вучемо /извучемо/** тенк јер је изгубио једну гусеницу.)

- **track** – (noun) 1. marks on the ground, made by the movement of a person or vehicle (also: **trail**; the actual path of an aircraft above, or a ship on, the surface of the earth.

e.g. *We followed the tracks of the convoy.* (Пратили смо **трагове** конвоја.)

2. (**trail**) rough path or road.

e.g. *There are several tracks through the wood.* (Има неколико **стаза** кроз шуму.)

3. a railway line.

e.g. *The track has been blown up in several places.* (**Пруга** је разорена експлозијом на неколико места.)

4. (**caterpillar**) a moving band of metal links fitted around the wheels of a tank or other armoured vehicle, enabling it to move over soft or uneven ground.

e.g. *The tank came off the road when it lost a track.* (Тенк је слетео са пута када му је отпала **гусеница**.)

(verb) 1. to follow the track of a person or vehicle.

- e.g. *The deserters were tracked to the local railway station.* (Дезертери су **праћени** до локалне железничке станице.)
2. to follow the movement of an aircraft, vehicle or ship using surveillance equipment or a missile guidance system.
- e.g. *We are being tracked.* (**Прате** нас.)
- ❑ **train** – (noun) 1. several railway carriages towed by a railway engine.
e.g. *The battalion will move by train.* (Батаљон ће се транспортовати **возом**.)
2. a column of vehicles carrying supplies, which accompanies a military force.
e.g. *The enemy has captured our train.* (Непријатељ је заробио нашу **колону/композицију**.)
- (verb) 1. to teach or instruct.
e.g. *He has been trained in the use of explosives.* (**Обучен** је за употребу експлозива.)
2. (of artillery) to point a gun.
e.g. *They trained their guns on the town.* (**Усмерили** су оружје према граду.)
- ❑ **transmit** – 1. to send a radio signal.
e.g. *We were unable to transmit the signal.* (Нисмо били у стању да **пошаљемо/емитујемо** сигнал.)
2. to infect with a disease.
e.g. *The disease is transmitted by a parasite.* (Та болест **преноси се** посредством паразита.)
- ❑ **TRAP – tactical recovery of aircraft and personnel** – a mission to recover an aircraft and its crew, after it has been shot down or crashed in enemy territory.
e.g. *They were issued TRAP order an hour ago.* (Добили су наређење за **тактичко извлачење авиона и посаде** пре један сат.)
- ❑ **traverse** – 1. to move across an area of ground.
e.g. *We had to traverse 200m of open field.* (Морали смо да **пређемо** 200 метара отвореног терена.)
2. (of guns) to move the barrel sideways when aiming or firing.
e.g. *Traverse left!* (**Окрени** лево!)
- ❑ **triage** – evaluation and classification of casualties for purposes of treatment and evacuation, according to type and seriousness of injury, and likelihood of survival.
e.g. *We'll set up triage over there.* (Тамо ћемо успоставити **тријажу/одвајање болесника–рањеника** према потреби санитарске обраде.)

U

- ❑ **U, u – Uniform** – the twenty-first letter of the phonetic alphabet.
- ❑ **UAV – unmanned aerial vehicle**
e.g. *UAV is used for surveillance, targeting and bomb damage assessment.* (**Беспилотна летелица** се користи за извиђање осматрање, гађање и процену штете.)
- ❑ **umpire** – a person assigned to observe a military training exercise and to assess the performance of those taking part.
e.g. *He was acting as umpire.* (Имао је улогу **посредника** на војној вежби.)

- ❑ **UNCLAS – unclassified** – (of documents or information) – without a security classification (such as **confidential** – high security classification but flexible distribution; **restricted** – distribution limited to UN staff, **secret** – top security classification.)
e.g. *Unclassified information may be passed to the media and the general public.* (**Интерне** информације могу се преносити медијима и јавном мњењу.)
- ❑ **unconditional surrender** – surrender where the side which is surrendering is not permitted to dictate any of its own terms or conditions.
e.g. *They demanded the unconditional surrender of the whole battalion.* (Захтевали су **безусловну предају** целог батаљона.)
- ❑ **unit** – 1. a military grouping with its own organization and command structure.
e.g. *In the army, a unit normally refers to a battalion or equivalent-sized grouping.* (У војсци, **јединицом** се обично сматра батаљон или групација исте величине.)
2. a standard quantity.
e.g. *A kilometre is a unit of linear measure.* (Километар је **јединица** линеарне мере.)
- ❑ **unload** – 1. to remove ammunition from a weapon.
e.g. *They were ordered to unload.* (Наређено им је да **испразне оружје**.)
2. to remove a load from an aircraft, ship or vehicle.
e.g. *The enemy attacked while we were unloading the ship.* (Непријатељ нас је напао док смо истоварали брод.)
- ❑ **unobtainable** – (radio terminology) not in radio contact.
e.g. *B Company is unobtainable at the moment.* (Чета Б тренутно **није у радио-дому**.)
- ❑ **untenable** – impossible to defend.
e.g. *Our position is untenable.* (Наш положај је **неодржив**.)
- ❑ **upgrading** – improving the design or capability of something; (of airstrips or roads) goes beyond repairing and returning an infrastructure to its initial state; for an airstrip, it often involves lengthening the landing strip, adding beacon lights and all-weather landing guidance equipment, changing the tarmac to accommodate heavy cargo planes, etc.
e.g. *Upgrading the runway took three months.* (**Модернизација** писте је трајала три месеца.)
- ❑ **utility vehicle** – a general purpose vehicle.
e.g. *Utility vehicles include cargo, water, fuel and recovery vehicles.* (**Возила опште намене** укључују теретна возила, цистерне за воду и гориво и тегљаче.)
- ❑ **UXO – unexploded ordnance** – any bomb, missile, explosive projectile or other explosive device which has been dropped or fired or initiated and has failed to explode, either partly or completely.
e.g. *They are doing UXO disposal in the village.* (Уклањају **неексплодирале гранате** у селу.)

V

- ❑ **V, v – Victor** – the twenty-second letter of the phonetic alphabet.
- ❑ **van** – 1. a light motor vehicle designed for carrying goods.
e.g. *The bomb was hidden in a small white van.* (Бомба је сакривена у малом белом **комбију**.)

2. (**vanguard**) leading elements of the main body of an advancing force.

e.g. *The general was moving in the van(guard) of the advancing force.* (Генерал је био у **првим редовима** напада.)

□ **vantage point** – a place from which one can observe a thing or area.

e.g. *That hill is an excellent vantage point.* (То брдо је одличан **положај за осматрање**.)

□ **VCP – vehicle check-point** – a place on a road where soldiers or policemen stop vehicles in order to search them or to check the identity of the occupants.

e.g. *We set up a VCP at the crossroads.* (На раскрсници смо поставили **контролни пункт за возила**.)

□ **vehicular first-aid kit** – a first aid kit kept in a vehicle.

e.g. *We were fined for not having vehicular first-aid kit.* (Платили смо казну јер нисмо имали **комплет прве помоћи у возилу**.)

□ **veiled speech** – an act of speaking on a telephone or radio, in such a way as to conceal the true meaning of the conversation, without actually using a code.

e.g. *We had to resort to veiled speech as we got the impression of being tapped.* (Морали смо да прибегнемо **увијеном разговору** пошто смо стекли утисак да нас прислушкују.)

□ **velocity** – the speed at which an object travels.

e.g. *We put these rounds under a velocity test.* (Тестирали смо **брзину** ових зрна.)

□ **vet** – to check a person's history and family and social connections, in order to establish whether they are suitable for a job or to have access to classified information.

e.g. *He will have to be vetted.* (Мораће да буде **проверен**.)

□ **vicinity** – an area which surrounds a place.

e.g. *Enemy special forces are operating in the vicinity of Kabul.* (Непријатељеве специјалне снаге дејствују у **близини** Кабула.)

□ **vigilance** – the action of guarding against a possible danger or threat.

e.g. *We need to show extra vigilance tonight.* (Треба да покажемо изузетну **будност** вечерас.)

□ **vigorous** – showing or demanding strong physical effort.

e.g. *Paratroops undergo a vigorous training course.* (Падобранци пролазе кроз **жесток** обуку.)

□ **volatile** – likely to change suddenly, or likely to become violent and dangerous without warning.

e.g. *The situation in the capital is still extremely volatile.* (Ситуација у престоници је још увек крајње **неизвесна**.)

□ **VOR – vehicle off (the) road** – vehicle not available because it awaits repair, or needs other vital services.

e.g. *The number of VORs is important when determining the number of vehicles needed for a particular mission.* (Број **возила ван употребе** важан је при одређивању броја возила потребних за одређени задатак.)

□ **VRP – vehicle report(ing) point** – predetermined point on a patrol route where the patrol calls in its position to base on the radio net.

e.g. *VRP is ten miles south of the village.* (**Контролна тачка за возила** је десет миља јужно од села.)

□ **vulnerable** – 1. (of people) easy to injure or kill.

e.g. *We are extremely vulnerable in this position.* (Изузетно смо **рањиви** на овом положају.)

2. (of things) easy to damage or destroy.

e.g. *This vehicle is vulnerable to small-arms fire.* (Ово возило **може бити оштећено** ватром из лаког наоружања.)

3. (of groupings) easy to outmaneuver or overrun.

e.g. *Our left flank is now extremely vulnerable.* (Наше лево крило је сада изузетно **угрожено**.)

W

□ **W, w – Whisky/Whiskey** – the twenty-third letter of the phonetic alphabet.

□ **wade** – to walk through water.

e.g. *The company had to wade the river.* (Шета је морала да **прегази** реку.)

□ **wage** – to fight a war against someone.

e.g. *Germany, Italy and Japan waged war on Great Britain and its allies.* (Немачка, Италија и Јапан су **водили рат** против Велике Британије и њених савезника.)

□ **wait out** (radio terminology) – I am too busy to give you further information at the moment, but I will call you as soon as I am able to.

e.g. *'Hello 3, this is 33, I am being shelled, wait out!'* („Хало 3, овде 33, гранатирају ме, **чекајте настављање!**“)

□ **war** – 1. **to declare war on someone** – to state officially that you are in a state of war with someone.

e.g. *Germany declared war on Poland on Sept. 1st, 1939.* (Немачка је **објавила рат** Пољској 1. септембра 1939. године.)

2. **to be on a war footing** – to be at full strength and fully equipped and prepared to fight a war.

e.g. *The battalion is now on a war footing.* (Батаљон је сада **потпуно спреман за борбу**.)

□ **wargame** (to) – to simulate, by whatever means, a military operation involving two or more opposing forces, using rules, data, and procedures designed to depict an actual or assumed real life situation; to test the viability of an operational plan, by playing it out on a map and calculating likely enemy responses.

e.g. *We wargamed several different scenarios.* (**Симулирали** смо неколико различитих сценарија.)

Note: **war game/exercise/maneuver** (commonly used in plural form) – a military training exercise.

□ **waypoint** – a place or feature on the ground which is used as a navigational reference point (especially with satellite navigation systems).

e.g. *Our next waypoint is the church at grid 637921.* (Наш следећи **оријентир** је црква на координати 637921.)

□ **WCP – weapons collection point** – a location set up by a peacekeeping force to collect weapons from soldiers who have been involved in an armed conflict.

e.g. *WCP has to be established in a suitable area.* (**Место прикупљања оружја** мора да се успостави на погодном месту.)

□ **WIA – wounded in action** – a battle casualty other than „killed in action“ who has incurred an injury due to an external agent or cause.

e.g. *The term WIA encompasses all kinds of wounds and other injuries incurred in action.* (Израз **„рањен у борби“** обухвата све врсте рана и других повреда задобијених у дејствима.)

- ❑ **wilco – will comply** – (radio terminology) I understand and will carry out your instructions.
e.g. ‘Hello 22, this is 2, move now, over.’
‘22, wilco, out.’
(„Хало 22, овде 2, крени сада, пријем“.
„22, **поступићу**, крај.“)
- ❑ **winch** – to lift or drop from helicopter using a rope.
e.g. *The iwured man was winched to safety.* (Рањеник је **извучен** на сигурно.)
Two crew members were winched down to the forward position. (Два члана посаде су **спуштена** на истурени положај.)
- ❑ **wipe out** – to kill all the members of a grouping.
e.g. *B Company has been almost wiped out.* (Чета Б је готово у потпуности **ликвидирана**.)
- ❑ **withdraw/retire** – to move away from the enemy; to move back towards your forces or territory.
e.g. *The enemy withdrew across the border.* (Непријатељ се **повукао** преко границе.)
- ❑ **WMD – weapon of mass destruction**
e.g. *WMD, usually nuclear, biological, or chemical, can cause huge devastation and loss of life.* (**Оружје за масовно уништење**, обично нуклеарно, биолошко или хемијско, може изазвати огромна разарања и људске жртве.)

X

- ❑ **X, x – X-ray** – the twenty-fourth letter of the phonetic alphabet.
- ❑ **XO – executive officer** – an officer responsible for coordinating staff functions within a headquarters.
e.g. *In many groupings, the XO is also the second in command (2IC).* (У многим јединицама **начелник штаба јединице/заменик команданта** такође је и другокомандујући.)
- ❑ **X-point – crossing point** – a place where e.g. a river can be crossed.
e.g. *The incident occurred at the X-point B.* (Инцидент се догодио на **тачки прелаза Б**.)
- ❑ **X-ray** – (noun) 1. electromagnetic radiation of a very short wavelength, which is able to pass through the human body and can thus produce photographs of internal iwuries.
e.g. *X-ray can be dangerous if done more frequently than recommended.* (**Рендгенско зрачење** може бити опасно уколико се врши чешће него што се препоручује.)
2. an X-ray photograph.

- e.g. *You will need a chest X-ray.* (Биће вам потребан **рендгенски снимак** грудног коша.)
(verb) 1. to produce an X-ray photograph.
e.g. *We will have to X-ray your leg.* (Мораћемо да ти **урадим** **рендгенски снимак** ноге.)

Y

- ❑ **Y, y – Yankee** – the twenty-fifth letter of the phonetic alphabet.
- ❑ **yard** – 1. (**yd**) a unit of linear measure corresponding to 3 feet or 0.9144 meters.
e.g. *There are 1,760 yards in a mile.* (У једној миљи има **1.760 јарди**.)
2. an area of enclosed ground attached to a building.
e.g. *The vehicles were parked in the yard next to HQ.* (Возила су била паркирана у **дворишту** поред зграде штаба.)
- ❑ **yield** – (noun) the amount of explosive power produced by a nuclear weapon.
e.g. *The explosive yield of nuclear weapons is measured in kilotons or megatons.* (**Количина нуклеарног пуњења** изражава се у килотонама или мегатонама.)
(verb) to yield ground – to withdraw, to go back from.
e.g. *The brigade was forced to yield the high ground in front of the village.* (Бригада је била присиљена да **се повуче** са узвишења испред села.)
- ❑ **Y-junction/fork** – a place where a single road divides into two.
e.g. *They came to a Y-junction and did not know where to go.* (Дошли су до **места рачвања пута** и нису знали куда да крену.)

Z

- ❑ **Z, z – Zulu** – the twenty-sixth letter of the phonetic alphabet.
- ❑ **zed bag** – a sleeping bag.
e.g. *How many zed bags do we have for the exercise?* (Колико **врећа за спавање** имамо за вежбу?)
- ❑ **zero** – to ensure that a weapon is accurate, by firing a few rounds at a target and then adjusting the sights as required.
e.g. *3 Section are zeroing their weapons.* (Треће одељење **испробава и подешава оружје**.)
- ❑ **Zulu time** – Greenwich Mean Time (GMT) – the local time on the meridian at Greenwich, London, which is used to calculate international time.
e.g. *Zulu time is used by NATO forces on operations.* (**Време по Гриничу** користе снаге НАТО-а приликом извођења операција.)

Издавач:
Новински центар „ОДБРАНА“
Београд

За издавача:
Славољуб М. МАРКОВИЋ, потпуковник
Директор и главни и одговорни уредник

Аутори:
Валентина МИКЛУЦ
Бранка ДИМИТРОВ

Рецензент за енглески језик:
Џејмс САДЕРЛЕНД СМИТ

Лектор за српски језик:
Мира ПОПАДИЋ

Коректор:
Слађана ГРБА

1. јул 2007.